

RADA GMINY
ZAKROCZYM
ul. Warszawska 7, 05-170 Zakroczym
woj. mazowieckie

Uchwała Nr XIII/76/2007
Rady Gminy Zakroczym
z dnia 12 grudnia 2007r.

W sprawie:

przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Gminy Zakroczym

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142, póź. 1591 , z późn. zm.) .Rada Gminy w Zakroczymiu uchwała co następuje:

§ 1

Uchwalić Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Gminy Zakroczym na lata 2007 – 2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Zakroczym

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie dniem podjęcia.
2. Uchwała wymaga opublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Zakroczym
Dyrektor Zakroczym

GMINA ZAKROCZYM

Opracowanie wykonał zespół
Instytutu Gospodarki Nieruchomościami w Katowicach
ul. Staromiejska 21/4, 40-013 Katowice

na zlecenie

Urzędu Gminy w Zakroczyminiu

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW MIEJSKICH
dla
MIASTA ZAKROCZYM
na lata 2007 - 2013**

Autorzy:

mgr Gabriela Karmasz
mgr inż. Arkadiusz Borek
dr inż. Jerzy Gołubowicz

2007

Katowice, wrzesień 2007

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	6	4. Charakterystyka społeczna Gminy	35
1. Wstęp	7	4.1. Struktura demograficzna	35
1.1. Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich – cel, zadania	8	4.2. Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego	37
1.2. Kluczowe definicje związane z rewitalizacją	9	4.3. Oświata i wychowanie	38
2. Charakterystyka funkcjonalno-przestrzenna Gminy	13	4.4. Ochrona zdrowia	39
2.1. Położenie geograficzne	13	4.4.1. Ochrona zdrowia	39
2.2. Zarys historii Gminy	14	4.4.2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	39
2.3. Podział administracyjny	15	4.4.3. Pomoc społeczna	39
2.4. Użytkowanie gruntów, formy własności	17	4.5. Bezpieczeństwo publiczne	43
2.5. Zasoby środowiska naturalnego	18	4.5.1. Działania Komendy Powiatowej Policji	43
2.5.1. Systemy ochrony przyrody	18	4.5.2. Działania Strazy Pożarnej	45
2.5.2. Zalesienie	20	4.6. Identyfikacja problemów w obszarze społecznym	46
2.5.3. Fauna i flora	20	5. Powiązanie idei rewitalizacji z dokumentami planistycznymi na poziomie regionu i miasta	47
2.5.4. Złoza kopalni	21	5.1. Strategia rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2000 – 2020	47
2.6. Analiza zasobu mieszkaniowego Gminy	22	5.1.1. Ogólna struktura Województwa Mazowieckiego	47
2.7. Zasoby infrastruktury technicznej Gminy	24	5.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego	47
2.7.1. Transport	24	5.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013	48
2.7.2. Oświetlenie ulic	25	5.2.1. Proces powstawania RPO	48
2.7.3. Telekomunikacja	25	5.2.2. Priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego	49
2.7.4. Sieć wodno-kanalizacyjna	25	5.2.3. Charakterystyka Priorytetu V RPO WM	49
2.7.5. Oczyszczalnia ścieków	26	5.2.4. Przykładowe typy projektów	52
2.7.6. Gospodarka odpadami	26	5.3. Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Zakroczym	52
2.8. Infrastruktura kultury i sportu	26	5.3.1. Hierarchizacja celów wyznaczonych w Strategii	52
2.8.1. Infrastruktura kultury	26	5.3.2. Działania celów operacyjnych właścicieli dla zapewnienia rozwoju Miasta i Gminy Zakroczym	54
2.8.2. Infrastruktura sportowa	26	5.4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Zakroczym	55
2.9. Ochrona zabytków – obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską na mocy obowiązujących planów miejscowych	27	6. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPPROM)	57
2.10. Identyfikacja problemów w obszarze przestrzennym Gminy	28	6.1. Kryteria wyboru obszarów problemowych	58
3. Charakterystyka gospodarza Gminy	29	6.2. Konsultacje społeczne	58
3.1. Struktura działalności gospodarczej	29	6.2.1. Analiza ankiet	59
3.2. Handel, usługi i turystyka	30	7. Obszary objęte programem rewitalizacji	62
3.2.1. Handel i usługi	30	7.1. Uzasadnienie wyboru obszarów rewitalizacji	62
3.2.2. Turystyka	30	7.2. Rodzaje działań możliwych do realizacji na obszarach rewitalizowanych	63
3.3. Rolnictwo	30	7.2.1. Typy projektów	63
3.4. Uwarunkowanie budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych	32	7.2.2. Zgłaszanie projektów do LPPROM	64
3.4.1. Budżet Gminy	32	8. Rewitalizacja w obszarze przestrzennym	67
3.4.2. Dochody i wydatki budżetu Gminy	32	8.1. Cele przestrzenne rewitalizacji	67
3.5. Identyfikacja problemów w obszarze gospodarczym	34	8.2. Planowane działania przestrzenne w obszarze rewitalizowanym	68
		8.2.1. Projekty gminne	68
		Projekty pozostałych inwestorów	70
	3		4

9. Rewitalizacja w obszarze gospodarczym	Str.
9.1. Cele rewitalizacji w obszarze gospodarczym	71
9.2. Planowane działania na terenie rewitalizowanym w obszarze gospodarczym	71
9.2.1. Projekty gminne	72
10. Rewitalizacja w obszarze społecznym	73
10.1. Cele rewitalizacji w obszarze społecznym	73
10.2. Planowane działania na terenie rewitalizowanym w obszarze społecznym	74
10.2.1. Projekty gminne	74
11. Plan finansowy realizacji LPROM na lata 2007 – 2015	76
11.1. Finansowanie inwestycji w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym	77
11.2. Projekty inwestycyjne zgłoszone przez Gminę i Jednostki Gminne	78
11.3. Projekty społeczne zgłoszone przez Gminę i Jednostki Gminne	80
12. Tryb wdrażania LPROM	82
12.1. Podstawowe zasady wdrażania LPROM	82
12.2. Schemat organizacyjny	83
13. Monitoring, ewaluacja i komunikacja społeczna	84
13.1. System monitorowania LPROM	84
13.2. Fizyka ewaluacyjna LPROM	84
13.3. Ocena realizacji LPROM	86
13.4. Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu dot. rewitalizacji	86
13.5. Upowszechnienie efektów realizacji LPROM	95
14. Zakończenie	96
Bibliografia	97

WPROWADZENIE

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładui przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.

W praktyce rewitalizacja powinna prowadzić do uruchomienia nowych miejsc pracy, rozpowszechnienia aktywnych zachowań społecznych, kulturalnych przedsięwzięć postaw wśród mieszkańców, zmniejszenia zagrożenia przestępczością, zachowania dziedzictwa kulturowego, remontów i konserwacji – szczególnie zabudowywanych – nieruchomości, kompleksowego zagospodarowania nieruchomości i ich otoczenia, a także likwidacji zagrożeń środowiska naturalnego.

Wsparcie i dynamizacja programów rewitalizacji ma podłoże w dokumentach rządowych określających strategię i politykę zagospodarowania przestrzennego. Jednym z celów Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego jest „tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską”. Jednym z priorytetów polityki rozwoju regionalnego od 2006 r. jest wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zamorzonych marginalizacją. Do tematyki rewitalizacji odnoszą się również strategie rozwoju województw i programy Unii Europejskiej.

W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), który jest finansowany z:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

przewidziane są środki finansowe na rozwiązywanie problemów degradacji miast związanych z niszczeniem majątku o wartości kulturowej, zabytków, utratą bazy ekonomicznej w postaci zakładów przemysłowych, kopalń, hut, niskim poziomem przedsiębiorczości w miastach poprzemysłowych i wysokim poziomem bezrobocia.

O środki finansowe na cele rewitalizacji oprócz gmin będą mogły ubiegać się różne instytucje i podmioty m.in. spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, publiczne szkoły wyższe, stowarzyszenia, fundacje, kościoły, organizacje pozarządowe nie działające dla zysku.

Jednak każdy projekt, aby móc ubiegać się o wsparcie musi wynikać z Lokalnego Programu Rewitalizacji, tzn. musi zostać wpisany do takiego programu rewitalizacji, a jego realizacja musi być określona w czasie i uzasadniona zgodnie z wyznaczonymi w ZPORR kryteriami.

1. Wstęp

Gmina Zakroczym od dłuższego czasu przygotowuje się do podjęcia ważnych działań mających na celu przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego i architektonicznego w mieście i gminie, przeciwdziałanie degradacji technicznej zasobu mieszkaniowego i tkanki miejskiej a także wdrażanie programów społecznych przyczyniających się do włączenia do życia społecznego i zawodowego grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Warunkiem powodzenia wdrożenia zaplanowanych działań jest opracowanie programów i strategii, na podstawie których można będzie ocenić ich skuteczność i przydatność a także modyfikować je w miarę potrzeby.

Z inicjatywy Burmistrza Gminy Zakroczym opracowano szereg dokumentów, które stały się podstawą do opracowania niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Miasta Zakroczym (LPRM). Są to między innymi:

- Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Zakroczym do roku 2020 - Uchwała Rady Gminy Zakroczym Nr 110/XXIII/2004 Rady Gminy Zakroczym z dnia 15 lipca 2004 r.
- Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zakroczym na lata 2004 – 2008 - Uchwała Rady Gminy Zakroczym Nr 86/XVIII/2004 z dnia 30 stycznia 2004 r.
- Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Zakroczym - Uchwała Rady Gminy Zakroczym Nr 123/XXV/2004 z dnia 30 listopada 2004 r.
- Program ochrony środowiska dla Gminy Zakroczym - Uchwała Rady Zakroczym Nr 124/XXV/2004 z dnia 30 listopada 2004 r.
- Program i zasady współpracy Gminy Zakroczym z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie działalności pożytku publicznego - Uchwała Rady Gminy Zakroczym Nr V/23/2007 z dnia 31 stycznia 2007 r.
- Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym w 2007 roku - Uchwała Rady Gminy Zakroczym Nr V/22/2007 z dnia 31 stycznia 2007 r.

Podczas prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich ustalono:

- Zasady przygotowania i realizacji projektów – poprzez opracowanie i umieszczenie na stronach internetowych miasta tzw. „fizyki projektu”;
- Zasady partycypacji społecznej – poprzez umieszczenie na stronach internetowych miasta zakładki pt. „Rewitalizacja” oraz zorganizowaniu dwóch otwartych spotkań dla zainteresowanych mieszkańców, radnych, księży, przedsiębiorców i przedstawicieli stowarzyszeń działających na terenie miasta i gminy Zakroczym.

1.1. Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich – cel, zadania

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich jest bardzo szerokim opracowaniem, który zawiera elementy charakteryzujące obecną sytuację w gminie, główne założenia programu rewitalizacji, planowane działania rewitalizacyjne, sposoby i źródła finansowania działań, a także system wdrażania i monitorowania tego programu.

Rewitalizacja miejska to skoordynowane działania publiczne i prywatne ukierunkowane na przeciwdziałanie procesom degradacji i prowadzące do wzrostu wartości i atrakcyjności przestrzeni miejskiej oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Cele rewitalizacji miejskiej:

1. powstrzymanie fizycznej, społecznej, ekonomicznej i kulturalnej degradacji tkanki miejskiej;
2. wzmocnienie bazy ekonomicznej miasta, poprzez wspomaganie lokalnej przedsiębiorczości i przyciąganie inwestycji zewnętrznych;
3. poprawienie dostępności komunikacyjnej obszaru i poziomu zintegrowania środków transportu;
4. zachowanie i podkreślenie tożsamości kulturowej przestrzeni, a przede wszystkim wartości jej dziedzictwa;
5. poprawienie warunków życia społeczności lokalnej;
6. poprawienie wizerunku miasta i zwiększenie konkurencyjności danej przestrzeni jako potencjalnej lokalizacji nowych inwestycji;
7. poprawienie standardów ekologicznych;
8. podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych jako filarów integracji struktury miejskiej.

Programy rewitalizacji opracowuje się dla obszarów miejskich, na których występują zjawiska kryzysowe równocześnie w kilku sferach życia społeczno – gospodarczego, takie jak: wysoki poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wykształcenia mieszkańców, niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców oraz trudne warunki mieszkaniowe, zanieczyszczenie środowiska naturalnego, degradacja infrastruktury technicznej i budynków.

Celem opracowania i realizacji programów rewitalizacji jest systemowe rozwiązywanie problemów obszarów zdegradowanych, poprawa jakości życia mieszkańców, przywrócenie ładui przestrzennego, ożywienie gospodarcze i odbudowa więzi społecznych.

Przedsięwzięcia podejmowane w sferach społecznej, przestrzennej, ekonomicznej wymagają współdziałania władz Miasta, właścicieli i zarządców nieruchomości, instytucji, lokalnych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i samych mieszkańców.

Realizacja wszystkich wyżej wymienionych celów wymaga opracowania dokumentu średniookresowego o nazwie Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPRM), w którym zostaną zawarte propozycje projektów inwestycyjnych i społecznych ukierunkowanych na rozwój poszczególnych obszarów miejskich.

Uchwalenie tego programu pozwoli gminie, a także inwestorom prywatnym na ubieganie się o fundusze europejskie na realizację tych projektów.

Lokalny Program Rewitalizacji zawiera także:

- zadania przewidziane do dofinansowania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej, a realizowane przez gminę oraz inne podmioty lokalne,
- opisy projektów: terminy ich realizacji, planowane nakłady finansowe oraz wskaźniki osiągnięcia celów.

Projekty ujęte w niniejszym programie są jedynie propozycją przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji, a ich realizacja będzie zależna od uwarunkowań finansowych, potrzeb środowiska lokalnego i możliwości technicznych.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji w okresie programowania 2007 – 2013 (z możliwością realizacji do 2015 roku) będą realizowane w zależności od harmonogramu wdrażania Funduszy Strukturalnych w Polsce i opracowywania, bądź aktualizacji dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym i regionalnym.

O wszystkich zmianach w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich (nowe zadania, modyfikacja obszarów problemowych, itp.) będzie decydowała Rada Gminy Zakroczym poprzez podejmowanie stosownych uchwał.

1.2. Kluczowe definicje związane z rewitalizacją

Rewitalizacja - proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, mający na celu wypracowanie i skterowanie terenu ze stanu kryzysowego i prowadzący do rozwoju, w tym do poprawy jakości życia lokalnej wspólnoty.

Obecnie nie została jeszcze uchwalona ustawa o rewitalizacji, choć trwają zaawansowane prace nad jej opracowaniem i skierowaniem na ścieżkę legislacyjną. Prace te wykonywane są głównie przez Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji.

Każdorazowo, kiedy w niniejszym opracowaniu mowa jest o:

- 1) **programie rewitalizacji** - oznacza to plan działań mający na celu dokonanie rewitalizacji zdegradowanych obszarów zabudowy, spełniający wymogi określone w ustawie i opracowany na okres nie krótszy niż pięć lat;
- 2) **Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPRÓM)** - oznacza to wieloletni, interdyscyplinarny, zintegrowany program operacyjny bazujący na współpracy różnych podmiotów podczas przygotowania, opracowania i realizacji. Określenie prawidłowych kierunków działań w LPR, stanowią podstawę do pozyskania środków z funduszy europejskich;

- 3) **złożonym programie rewitalizacji** - oznacza to program rewitalizacji obejmujący działania budowlane, działania zmierzające do ożywienia gospodarczego, działania w sferze społecznej, a w razie potrzeby także działania w sferze kultury i działania w zakresie poprawy stanu środowiska;
- 4) **obszarze programu rewitalizacji** - oznacza to teren, dla którego opracowuje się i realizuje program rewitalizacji, obejmujący całość lub część terenu znajdującego się w stanie kryzysowym;
- 5) **obszarze zabudowy** - oznacza to obszar istniejącej zabudowy i przeznaczony pod zabudowę, na którym nieruchomości zabudowane zajmują ponad 65% powierzchni;
- 6) **zdegradowanym obszarze zabudowy** - oznacza to obszar zabudowy, w którego granicach występują niepożądane, destrukcyjne procesy w sferze przestrzennej, ekonomicznej lub społecznej powodujące obniżanie się jakości zabudowy i jakości życia na tym obszarze oraz niekorzystnie oddziaływujące na obszary sąsiednie;
- 7) **środowisku** - oznacza to środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
- 8) **zrównoważonym rozwoju** - oznacza to zrównoważony rozwój w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska;
- 9) **remontie** - oznacza to remont w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.);
- 10) **modernizacji** - oznacza to trwałe ulepszenie lub unowocześnienie istniejącego budynku, lokalu, drogi lub urządzenia, w którego wyniku zwiększa się ich wartość użytkowa;
- 11) **budowie** - oznacza to budowę w rozumieniu przepisów ustawy w dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane;
- 12) **inwestycji** - oznacza to środki trwałe w budowie w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.);
- 13) **środkach publicznych** - oznacza to środki publiczne w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
- 14) **budynkach mieszkalnych** - oznacza to budynki, w których ponad 50% powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych;
- 15) **inicjatorze rewitalizacji** - oznacza to właścicieli nieruchomości położonych w obrębie zdegradowanego obszaru zabudowy, gminę lub inne osoby, z inicjatywy których opracowany zostaje program rewitalizacji i które finansują w całości lub w części realizację tego programu;
- 16) **operatorze rewitalizacji** - oznacza to osobę fizyczną lub prawną, albo jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, której inicjator rewitalizacji powierzył odpowiedzialność za opracowanie i/lub, realizację programu rewitalizacji;

Kolejnymi pojęciami związanymi z rewitalizacją są :

- **Główne kryteria wyznaczenia obszarów kryzysowych i obszarów rewitalizacji:** - wytyczne dotyczące wyznaczania obszarów kryzysowych postępują się kryteriami unijnymi Inicjatywy Wspólnotowej URBAN II. Wymaga się spełnienia przynajmniej jednego z poniższych kryteriów:
 - stopa bezrobocia wyższa od średniej dla kraju,
 - wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
 - wysoki poziom przestępczości,
 - niski poziom wykształcenia mieszkańców,
 - szczególnie zanieczyszczone środowisko,
 - niski poziom przedsiębiorczości,
 - wysoki poziom degradacji technicznej infrastruktury i budynków. Pozostałe istotne kryteria, które powinny być wzięte pod uwagę to: duża ilość obiektów lub przestrzeni o wartościach kulturowych i historycznych lub objętych ochroną konserwatorską, obiekty lub przestrzenie stwarzające możliwości inwestycyjne, adaptacyjne.
- **Projekt rewitalizacji** - realizowany na określonym terenie zespół przedsięwzięć, będących częścią programu rewitalizacji, w ramach których realizowane są zadania inwestycyjne, społeczne i ekonomiczne.
- **Interes publiczny** - oznacza ogólny cel przedsięwzięć i działań, którego celem jest zaspokojenie obywatelskich potrzeb ludności lub społeczności lokalnych, poprzez przywrócenie dawnych funkcji obszarom zdegradowanym i stworzenie warunków ich dalszego rozwoju.
- **Inwestycja celu publicznego** - oznacza działania o znaczeniu lokalnym (w przypadku gmin) lub ponadlokalnym (w przypadku powiatu, województwa, kraju), które stanowią realizację celów, o których mowa w Artykule 6 Ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
- **Obszar przestrzeni publicznej** - jest obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjającym nawiązaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - o którym mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 2 pkt 6).
- **Pełnomocnik ds. Rewitalizacji** - oznacza osobę fizyczną lub prawną, której powierzono nadzorowanie opracowania programu rewitalizacji, lub jego części.
- **Komisja ds. Rewitalizacji** - oznacza komisję utworzoną w celu zapewnienia społecznej kontroli nad opracowaniem i realizacją procesu rewitalizacji oraz nad pełnomocnikiem rewitalizacji.

Programy operacyjne dotyczące rewitalizacji:

- **RPO WM – Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego;**
- **PO – Program Operacyjny;**
- **PO IS – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;**
- **PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki;**
- **PO IG – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka;**

Fundusze europejskie, z których mogą zostać dofinansowane działania zawarte w LPRM :

- **EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;**
- **EFS – Europejski Fundusz Społeczny;**
- **FS – Fundusz Spójności;**
- **NMF – Norweski Mechanizm Finansowy;**
- **EOG – Europejski Obszar Gospodarczy.**

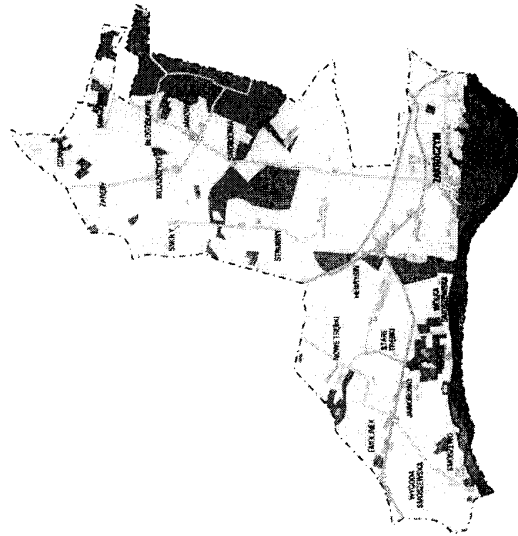
a także:

- **FS – Fundusz Spójności;**
- **NMF – Norweski Mechanizm Finansowy;**
- **EOG – Europejski Obszar Gospodarczy.**

2.3. Podział administracyjny

Gmina Zakroczym podzielona jest administracyjnie na:

- miasto Zakroczym
- 16 jednostek pomocniczych – sołectw:
 - Błogostawie,
 - Czarna,
 - Emolinek,
 - Henrysin,
 - Janowo,
 - Jaworowo – Trębki Stare,
 - Smoly, Strubiny, Swobodnia,
 - Sniadowo,
 - Trębki Nowe,
 - Trębki Stare,
 - Wojszczyce,
 - Wólka Smoszcwska,
 - Wygoda Smoszcwska,
 - Zareby.

Rysunek 2: Podział Gminy Zakroczym

Tabele 1 i 2 przedstawiają Gminę Zakroczym w kontekście wymienionych wyżej jednostek statystycznych.

Tabela 1: Jednostki podziału terytorialnego stan w dniu 31 grudnia 2005 r.

Wyszczególnienie	Gminy ogółem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie	miasta	miętowności wiejskie	sołectwa
Województwo	314	35	50	229	8	8720	7319
Podregion (Subregion) warszawski	92	16	23	53	39	2334	2017
Powiaty: grodzki	6	2	1	3	3	118	98
grójecki	10	-	4	6	4	411	372
legionowski	5	1	1	3	2	83	68
miński	13	2	2	9	4	338	317
nowodworski	6	1	2	3	3	189	159
otwocki	8	2	1	5	3	134	125
piaseczyński	6	-	4	2	4	223	178
pruszkowski	6	2	1	3	3	64	57
sochaczewski	8	1	-	7	1	241	191
warszawski zachodni	7	-	3	4	3	170	139
wolomiński	12	4	3	5	7	186	191
Zyrardowski	5	1	1	3	2	177	122

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 2: Porównanie powierzchni i ludności w wybranych gminach Powiatu Nowodworskiego (dane za rok 2006)

Lp.	Gmina	Charakter gminy	Liczba sołectw	Powierzchnia gminy w km ²	Ludność ogółem
1	Czosnów	Gmina wiejska	34	128,3	8 270
2	Leoncin	Gmina wiejska	18	158,84	4 950
3	Pomiechówek	Gmina wiejska	26	102,3	8 565
4	Nasielsk	Gmina miejsko-wiejska	64	202	19 407
5	Nowy Dwór Mazowiecki	Gmina miejska	8 osiedli	28	27 538
6	Zakroczym	Gmina miejsko-wiejska	16	7,14	6 250

Źródło: Dane Powiatu Nowodworskiego

Z powyższej tabeli wynika, że Zakroczym jest najmniejszą obszarowo i ludnościowo gminą Powiatu Nowodworskiego.

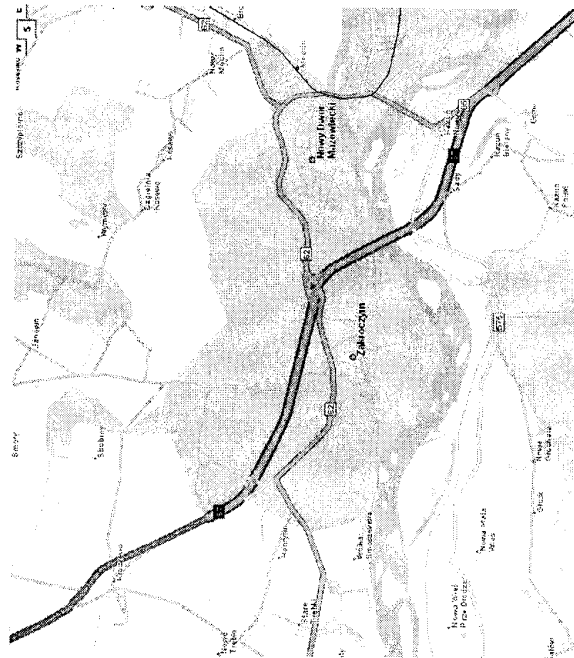
2. Charakterystyka funkcjonalno-przestrzenna Gminy

2.1. Położenie geograficzne

Zakroczym to miasto położone w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie nowodworskim oraz siedziba gminy miejsko-wiejskiej. Graniczy z następującymi gminami:

od wschodu z gminami Pomiechówek i Nowy Dwór Mazowiecki,
od południa z gminami Czosnow i Leoncin,
od zachodu z gminami Joniec, Żaluski, Czerwiński n. Wisłą.

Obszar gminy zajmuje powierzchnię 71,42 km², w tym miasta - 20 km².

Rysunek 1: Położenie Gminy Zakroczym

Liczba ludności całej gminy w końcu roku 2006 wyniosła 6 250 osób, w tym w mieście Zakroczym 3 314 osób. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 87 os/km², a w mieście osiąga 169,9 os/km².

Zakroczym leży na skrzyżowaniu Drogi Krajowej nr 62 ze Strzelna do Anusina i Drogi Krajowej nr 7 Gdańsk - Chyżne, na prawym brzegu rzeki Wisły poniżej ujścia rzeki Bug na

dawnym szlaku handlowym łączącym Wisłą Pomorza z Mazowszem oraz Narwią i Bugiem z Litwą.

Zgodnie z ustawą z dn. 29.06.1995r. o statystyce publicznej oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.07.2000r. gmina Zakroczym należy:

- Na poziomie NTS 2 - do województwa mazowieckiego,
- na poziomie NTS 3 - do podregionu warszawskiego,
- na poziomie NTS 4 - do powiatu nowodworskiego

2.2. Zarys historii Gminy

Zakroczym należy do najstarszych miast polskich, a z pewnością jest najstarszym grodem na Mazowszu. W 2005 roku miasto obchodziło 940-lecie swojego istnienia. Brało ono udział w najważniejszych dla Polski wydarzeniach historycznych, takich jak: Potop Szwedzki, Powstanie Listopadowe i Powstanie Styczniowe.

Nazwa Zakroczym wywodzi się od słowa „zakrot”, czyli przeprawa przez rzekę. Pierwotna lokalizacja miasta była bliżej Wisły i nosiło wówczas nazwę *Kroczyim* lub *Kroczyim*. Na skutek licznych powodzi nastąpiła relokacja miasta w wyżej położonym miejscu pod nazwą *Za-kroczyim*.

Najważniejsze daty w historii Zakroczymia:

- 1065 - pierwsza wzmianka w „Falsyfikacie Mogileńskim” jako gród i osada na uposażeniu klasztoru benedyktynów z Mogiła.
- 8 czerwca 1335 - księżna mazowiecya Siemowit II i Trojden I odnawiają tu poprzednio zawarte porozumienie z wielkim mistrzem krzyżackim Dietrichem von Altenburg
- 1374 - stolica Ziemi Zakroczymskiej w Księstwie Mazowieckim, potem Województwie Mazowieckim aż do 1795, odbywają się tu zjazdy, tzw. roczki, wymieniany jest tu dwór książęcy tzw. *curia* (wzniesiony przed 1422).
- 1422 - oficjalne nadanie praw miejskich (potwierdzenie istniejącego już stanu rzeczy)
- 1656-1657 - zajęcie miasta przez Szwedów i częściowe jego zniszczenie wraz z zabudowaniami dworu, przy moście powstaje szwedzki szaniec
- 1709 - wojny szwedzkie i zniszczenie miasta przez wojska Karola XII.
- 1757 - sprowadzenie do miasta zakonników ojców kapucynów i budowa klasztoru
- 1793 - zajęcie miasta przez wojska rosyjskie, wielokrotnie przemarsze i rekrutacje zabozają miasto
- 1795 - w zaborze pruskim - miasto należy do regencji toruńskiej do Prus Nowowoschodnich
- 1806 - miejsce przeprawy wojsk napoleońskich przed bitwą pod Pułtuskiem
- 1813 - Iwan Paskiewicz kieruje z Zakroczymia oblężeniem Modlina
- 1831 - po zajęciu Warszawy przez Rosjan w refektarzu klasztoru odbywają się posiedzenia Rządu i Sejmu z Joachimem Lelewalem
- 1883-1888 - budowa fortu nr 1 Zakroczym pierwszego pierścienia fortów twierdzy Modlin
- 20 sierpnia 1915 - podpisanie kapitulacji przed Niemcami przez rosyjską załogę I twierdzy Modlin i Fortu Zakroczym
- 10-18 września 1939 - obrona I twierdzy Modlin, Zakroczym przechodzi z rąk do rąk
- 1944 - utworzenie obozu dla około 30 000 deportowanych z Powstania Warszawskiego na terenie fortu
- 1945 - wyzwolenie miasta zniszczonego w 78%

Od 1 stycznia 1999 roku, na mocy nowej ustawy administracyjnej, Zakroczym staje się siedzibą gminy miejsko - wiejskiej.

2.4. Użytkowanie gruntów, formy własności

W ogólnym areale gruntów Gminy znaczący udział mają grunty zakwalifikowane jako użytki rolne, które stanowią ponad 70 % ogólnej powierzchni gminy.

Tabela 3: Powierzchnia gruntów w ha w Zakroczyminu

Wyszczególnienie	ha	%
Użytki rolne, w tym :	5 022	70,3
Grunty orne	4 744	66,5
Sady	135	1,9
Łąki i pastwiska	143	2
Pozostałe grunty w tym:	2 120	29,7
Lasy	801	11,2
Inne	1 319	18,4
RAZEM	7 142	100

Źródło: Opracowanie własne

Podstawową formą własności na terenie Gminy jest własność prywatna. Poza tym tereny należą do:

- Skarbu Państwa - to przede wszystkim obszary Agencji Własności Rolnej: PGR Poligon i przylegający do niego od zachodu kompleks lesny; teren fortu w Strubinach oraz tereny PGR Mochty-Smok.
- Gminy Zakroczymin – to przede wszystkim: tereny nad Wisłą w rejonie Smoszewa i Wólki Smoszewskiej; forty: Zakroczymin, Błogosławiec, Janowo i Prochownia; lasy na zachód od Wólki Smoszewskiej.

Struktura podziałów geodezyjnych jest typową strukturą rolną - długie i wąskie działki, najczęściej z siedliskiem.

Podziały własnościowe najstarszej części Miasta Zakroczymin są wynikiem parcelacji średniowiecznej.

Koncentracja terenów skarbu państwa w części Gminy stwarza możliwość zorganizowanego i kontrolowanego inwestowania w tym rejonie - na obszarach utworzonej w latach 1998-99 Mazowieckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

2.5. Zasoby środowiska naturalnego

2.5.1. Systemy ochrony przyrody

Zakroczymin odznacza się ciekawymi walorami krajobrazowymi. Wysoka skarpa wisłana przecięta jest od zachodu spadającymi ku rzece wawozami. Na niej rozłożone są niskie, drewniane murowane domki, dalej ciągną się gęste krzewy, niżej piaszczyste łąchy i rosochate, podmyte nurtem rzeki, drzewa. Ze zbocza skarpy otwiera się piękny widok na płynącą w dół rzekę, a za nią na płaskie, pokryte wikliną łęgi i ciemne plamy lasów na zachodniej części Puszczy Kampinoskiej.

Zakroczymin to „krajna wawozów” - jest to atrakcja tych okolic; owe liczne wawozy, parowy, jary zostały wyfobione tu jeszcze przed tysiącami lat przez lodowiec. Niektóre z nich konserwator wojewódzki uznał za pomniki przyrody.

Dolina Wisły oraz wawozy porośnięte są roślinnością łągową oraz przez topole białą, czarną, olszę czarną i szarą. Wszystko to stanowi piękny krajobraz, gdzie można spotkać liczne, ale i bardzo rzadkie, gatunki zwierząt i roślin. W trosce o zachowanie ostoi łągowych mało spotykanych i ginących gatunków ptaków, m.in. brodzów, biegusów i kulików oraz uwagi na wysokie wartości przyrodnicze terenów środkowej Wisły – objęto je ochroną prawną.

Odcinek Wisły wraz z przybrzeżnymi wiklinami, zaroślami i zakrzewieniem, stanowiący południową granicę Gminy Zakroczymin, wchodzi w skład otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego.

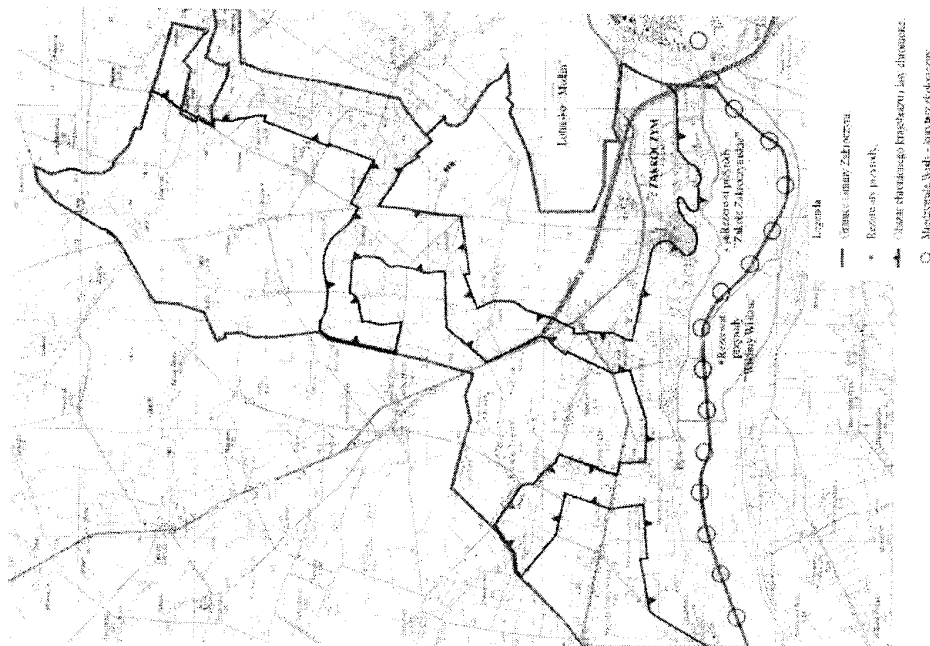
W obrębie Gminy Zakroczymin utworzono rezerwaty, noszące nazwy: „Wikliny Wiślane”, „Zakole Zakroczymskie”, oraz „Kępy Smoszewskie”; których zadaniem jest ochrona miejsc łągowych rzadkich i zagrożonych wyginięciem w Polsce ptaków siewkowiak: mew, rybitw i siewczek.

W granicach miasta Zakroczymin do rezerwatu „Zakole Zakroczymskie” należy obszar o powierzchni 434,68 ha, natomiast w skład rezerwatu przyrody „Wikliny Wiślane” wchodzi w granicach administracyjnych Gminy Zakroczymin obszar o powierzchni 53,43 ha.

Na terenie rezerwatu „Kępy Smoszewskie” ochroną są objęte skarpy, której wysokość dochodzi do 25 m i wawozy erozyjne. Występuje tu unikatowa w Polsce roślinność ciepłolubna z licznymi rzadkimi gatunkami typowymi dla muraw i zarośli.

Na terenie Gminy Zakroczymin znajduje się liczne 8 dębów szypułkowych oraz gład narzutowy, wpisane do rejestru stołecznego jako pomniki przyrody. W promieniu 15-metrowej strefy ochronnej zarządzona jest bezwzględna ochrona tych obiektów a wszelka działalność projektowa, inwestycyjna, wykonawcza wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

Znajdujące się na obszarze Gminy Zakroczymin tereny cenne przyrodniczo, w tym objęte szczególnymi formami ochrony prawnej (rezerwat) wchodzi w skład Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Natomiast dolina Wisły wraz z przyległymi obszarami skarpy wiślanej została zakwalifikowana do Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 (obszar PLB 140004 „Dolina Środkowej Wisły”), w tym do Krajowej Sieci Ekologicznej EKONET – POLSKA.

Rysunek 2. Obszary chronione na terenie Gminy Zakroczyca (Opracowanie - Eco-Progress Sp. z o.o.)

2.5.2. Zalesienie

W strukturze własnościowej Gminy Zakroczyca – ok. 82% ogólnej powierzchni stanowią lasy publiczne, wchodzące w skład Nadleśnictwa Jabłonna Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Na terenie Gminy Zakroczyca grunty pod lasami i zadrzewieniami zajmują około 11,2% ogólnej powierzchni.

Lasy prywatne zajmują około 93,21 ha (wg GUS z 2002 roku) powierzchnie leśnej Gminy i charakteryzują się dużym rozdrobnieniem kompleksów, słabym poziomem zagospodarowania (monokultury sosnowe lub brzoźowe), niskim przeciętnym wiekiem drzewostanów, niską zasobnością drzewostanów oraz niskim poziomem formalnej realizacji funkcji ochronnych.

W obrębie Gminy Zakroczyca położone są następujące lasy ochronne (ustanowione Decyzją Ministra Środowiska):

- Lasy w granicach administracyjnych miasta Zakroczyca, w oddziałach 179, 180, 183,
- Lasy glebochronne, w oddziale 182,
- Lasy cenne przyrodniczo, w oddziałach 156 – 176.

2.5.3. Fauna i flora

Obszar Doliny Wisły okresach wędrówek ptaków jest to główny krajowy szlak przelotów.

Dziko żyjące zwierzęta (fauna) występujące na terenie Wisły i jej tarasach zalewowych, w okolicach Gminy Zakroczyca, mają szczególnie dobre warunki rozwoju i reprezentują wielką różnorodność form (gatunków) i sposobów bytowania, a także zaskakująco wysoką liczebność. Te cechy stanowiące o wysokiej wartości omawianej fauny, są wynikiem zróżnicowania mozaiki środowisk rzecznych i nadrzecznych oraz zachowania w znacznym stopniu naturalnego koryta rzeki i jej pobrzeży.

Wisła i jej tarasy stanowią ostaje kilkuset gatunków ptaków. Spośród nich można wyróżnić dwie grupy, różniące się środowiskiem występowania:

- Ptaki wodne związane z otwartą przestrzenią wodną i piaszczystymi ławicami np. rybitwa rzeczna i białoczelna, mewy pospolita, sieweczka rzeczna i obrożna (sieweczka obrożna i rybitwa białoczelna umieszczone są w polskiej czerwonej księdze zwierząt), do rzadkości należy obserwowany na Wiśle Śródkowej trzczyk nurog.

W piaszczystych skarpach brzegów rzeki przebywa jaskółka brzegówka i zimorodek. Na odkrytych, piaszczystych i mulistych brzegach i wyspach Wisły, szczególnie w wiślanych rezerwatach, w czasie letnich i jesiennych wędrówek można często spotkać zerujące lub odpoczywające stadka czajek, brodców, biegusów i siwek.

Szlakiem Wisły przelatuje rybitwa czarna i największa rybitwa wielkodzioba. W czasie jesiennych i wiosennych wędrówek licznie przebywa też kilka gatunków mew i kaczek oraz kormorany i czaple siwe.

- Ptaki zarosli, zadrzewień i łak zamieszkujące taras zalewowy rzeki. Najbardziej charakterystyczne z nich to remiz, dziwonia i potrzos. W zarosłach wiklinowych licznie gnieździ się piecuszek. W zadrzewieniach łęgowych gnieździ się pospolicie: kwiczoł, pierwiosnek, wilga oraz stroka. Występuje tu również kuropatwa i bażant.

Z ssaków zasiedlających dolinę Wisły objęte ochroną i wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze są wydra i bobr. Na wiślanych brzegach spotykana jest większość krajowych ssaków nadwodnych: karczownik ziemnowodny, pizmak, norka amerykańska. Na terenach nadrzewionych występują różnicowane zespoły ssaków drapieżnych – łchórz, jenoł, lis, lasica, gronosłaj, kuna domowa i leśna, nawet borsuk, oraz liczne pospolite drobne gryzoni.

Ważnymi ostojami leśnych i ziennowodnych ssaków są duże zadrzewione i porośnięte wikliną wiślane wyspy (rezerwat „Wikliny Wiślane”), zapewniające zwierzętom liczne schronienia i dobre warunki pokarmowe.

We wszystkich rzecznych i nadrzecznych środowiskach warszawskiej Wisły występuje około kilka – kilkanaście tysięcy gatunków bezkręgowców.

Roślinność doliny Wisły jest bardzo różnicowana i odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi. Można wyróżnić szereg obszarów o jednolitych warunkach siedliskowych, które są szczególnie cenne. Należą do nich:

- Obszar międzywała Wisły z fragmentami lasów i zarośli łąkowych oraz zbiorowiskami wodnymi i zalewowymi,
- Skarpa wiślana z resztkami naturalnych lasów oraz roślinności urzędzonej o najwyższym stopniu naturalności także w obrębie wielkomięskiej zabudowy.

Obszary te stanowią resztki naturalnych krajobrazów dolin wielkich rzek na niżu Europy i stąd warte są szczególnej troski w celu zachowania ich unikatowych walorów.

2.5.4. Złoże kopalni

W okolicach miejscowości Mochły występują kopalnie ilaste (tły czwartorzędowe) do produkcji ceramiki budowlanej dla Wytwórni Ceramiki Budowlanej w Mochłach.

Kruszywo naturalne drobne – piaski było eksploatowane ze złoża „Zakroczym”. Złoże występuje w obrębie osadów wodnolodowcowych charakteryzujących się wysokim punktem piaskowym i zmienną zawartością pyłów mineralnych. Spąg złoża występuje średnio na głębokości 8 m a grubość warstwy złożowej dochodzi do kilkumastu metrów. Nakład stanowi głeba oraz gлина piaszczysta i piaski pylaste o grubości od 0,5 m do 0,7 m. Wyrobisko wymaga pilnej rekultywacji.

Według Mapy Geologiczno – Gospodarczej sporządzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny w okolicach Zakroczymia wyznaczono na podstawie istniejących punktów występowania kopalni dwa obszary perspektywiczne i prognostyczne kruszywa naturalnego. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wyznaczono jednak nowych obszarów dla poboru kopalni na terenie Gminy Zakroczym.

2.6. Analiza zasobu mieszkaniowego Gminy

Uchwałą Rady Gminy Zakroczym Nr 86/XV/III/2004 z dnia 30 stycznia 2004 r. przyjęto Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Zakroczym na lata 2004 – 2008.

W skład zasobu mieszkaniowego Gminy Zakroczym wchodzi 184 lokale mieszkalne znajdujące się w 23 budynkach będących własnością Gminy.

Ze względu na brak środków finansowych stan techniczny tych lokali sukcesywnie się pogarsza, wymagają one niezbędnych remontów i modernizacji.

Na mocy w/w uchwały dopuszcza się finansowanie z budżetu gminy najpotrzebniejszych remontów a całość utrzymania budynków i lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy pochodzić będzie z opłat czynszowych lokali mieszkalnych i użytkowych.

Zarządcą wszystkich lokali komunalnych jest Gmina Zakroczym. Przewiduje się także możliwość sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, co prowadzić będzie do powstania wspólnot mieszkaniowych.

W Tabelach 4 i 5, dla porównania, podano ogólne dane o zasobach mieszkaniowych w województwie, subregionie, powiecie oraz gminach wchodzących w skład powiatu nowodworskiego.

Tabela 4: Zasoby mieszkaniowe Gminy Zakroczym
(stan na 31 grudnia 2005 r.)

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu
Województwo mazowieckie	1875507	6576533	125936756	3,51
Podregion (Subregion) Warszawski	467307	1761426	33868693	3,77
Powiat nowodworski	25603	92391	1751750	3,61
Gmina miejska Nowy Dwór Mazowiecki	9707	32757	552641	3,37
Gminy miejsko-wiejskie: Naselsk	5872	21826	431472	3,72
w tym miasto	2480	9101	170371	3,67
Zakroczym	2033	7026	137112	3,46
w tym miasto	1156	3862	72357	3,34
Gminy wiejskie: Czoszów	3085	12426	264076	4,03
Leoncin	1756	6716	139847	3,82
Poniecibówek	3150	11640	226602	3,70

Źródło: Rocznik statystyczny GUS - 2005

Tabela 5: Mieszkania według wybranych form własności (stan na 31 grudnia 2005 r.)

Wyszczególnienie	Spółdzielnie mieszkaniowe	Gmina mieszkanina komunalne	Zakłady pracy	Osoby fizyczne
Województwo mazowieckie	555719	165401	46376	1062649
Podregion (Subregion)	79511	5480	12131	340955
Warszawski				
Powiaty:				
grodziski	4847	1392	346	21519
grójcecki	3876	1879	701	25407
legionowski	8719	1636	2143	19608
miński	5264	1067	1209	38349
nowodworski	3883	2602	1646	17234
otwocki	5954	2884	1037	29507
piaseczyński	6030	2672	1372	39035
pruszkowski	16064	2900	1303	32290
sochaczewski	4081	1250	542	21106
warszawski zachodni	3784	1524	607	27905
wolomiński	8668	2290	1031	53118
Zyrardowski	8341	3384	1941	15877

Źródło: rocznik statystyczny GUS - 2005

Zasób mieszkaniowy gminy w zakresie budownictwa wielorodzinnego tworzy 1265 budynków, a w nich 1840 mieszkań. Zdecydowana większość są to budynki należące do osób fizycznych. Jedynie 23 - to budynki z komunalnego zasobu, stanowiące własność gminy, natomiast 7 - stanowią własność zakładów pracy, 4 - wspólnot mieszkaniowych i 5 - spółdzielni mieszkaniowych.

Z ogólnej liczby budynków komunalnych i lokali zarządzanych przez Gminę Zakroczym większość jest w dość zaawansowanym wieku a co za tym idzie - w złym stanie technicznym.

Tabela 6: Wiek zasobów mieszkaniowych w Gminie Zakroczym

Wiek zasobów mieszkaniowych	Liczba mieszkań	Wartość w %
Powyżej 80 lat	50	3
60 - 80 lat	207	11
34 - 60 lat	814	44
26 - 34 lat	282	15
16 - 26 lat	318	17
Mniej niż 15 lat	152	8
Brak danych	17	2
RAZEM	1840	100

Wyposażenie budynków w infrastrukturę techniczną:

- 90,2% budynków jest wyposażonych w energię elektryczną i podłączonych jest do wodociągu,
- 62% budynków posiada kanalizację,
- 68% budynków posiada centralne ogrzewanie zasilane z lokalnych kotłowni węglowych.

2.7. Zasoby infrastruktury technicznej Gminy

2.7.1. Transport

Połączenia drogowe

Drogi krajowe:

- Trasa szybkiego ruchu - odcinek Drogi Krajowej Nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne. Jest to szlak komunikacyjny o znaczeniu transeuropejskim.
- Trasa Nowy Dwór - Płock - droga nr 62 i nr 630

Drogi powiatowe:

Na obszarze Gminy Zakroczym istnieje szereg dróg powiatowych, zapewniających komunikację zarówno wewnątrz Gminy, jak i relacje z gminami sąsiednimi. Drogi te w większości nie posiadają wymaganych parametrów technicznych.

Drogi lokalne:

Drogi lokalne na obszarze Gminy są w większości drogami gruntowymi i wymagają sukcesywnego ich utwardzania i dostosowywania parametrów technicznych do pełnionych funkcji.

Połączenia kolejowe

Na obszarze Gminy nie ma linii kolejowych, jednakże w odległości 3 km od Zakroczyma jest stacja PKP - Modlin. Położona jest na magistrali kolejowej Północ-Południe. Zapewnia blyskawiczne połączenie z Wybrzeżem i bardzo dobre pociągami lokalnymi ze stolicą. Na terenie przylotniskowym znajduje się czynna bocznicza kolejowa prowadząca do składu paliw.

Komunikacja publiczna

Gmina jest skomunikowana wewnętrznie oraz z większymi miastami poprzez sieć linii autobusowych oraz prywatnych przewoźników.

Szlak wodny Wisły

Historyczne szlaki wodne komunikacyjne Wisły i Narwi są obecnie zupełnie nie wykorzystane dla celów komunikacji towarowej i turystyczno-rekreacyjnej. Niestety, na terenie Gminy brak jest przystani wodnej.

Połączenia lotnicze

Gmina sąsiaduje z lotniskiem Modlin. Planowane jest utworzenie w przyszłości w tym miejscu portu lotniczego obsługującego małe linie oraz CARGO. Obecnie lotnisko jest użytkowane przez lotnictwo sportowe i prywatne.

2.7.2. Oświetlenie ulic

Oświetlenie dróg i ulic zrealizowane jest głównie w Zakroczymiu oraz przy drogach gminnych, przy których występuje zwarta zabudowa.

2.7.3. Telekomunikacja

Na terenie gminy działa dwóch operatorów telefonii: Telekomunikacja Polska i Netia. Dzięki posiadaniu nowoczesnej centrali cyfrowej miasto i pozostałe miejscowości są połączone siecią telefoniczną. Oprócz tradycyjnych telefonów operatorzy oferują swoim Klientom różne formy podłączenia do internetu: klasyczne, ale dziś już bardzo wolne łącza modemowe, Neostarc, szerokopasmowe ISDN oraz łącza sztywne POLPAK.

Teren gminy pokryty też jest nadajnikami telefonii komórkowej. Sygnał każdego z operatorów działającego w Polsce jest doskonały w każdym miejscu Zakroczymia i okolic.

2.7.4. Sieć wodno-kanalizacyjna

Zakład Gospodarki Komunalnej obsługuje sieci wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Zakroczym oraz ujęcie wody:

- S.U.W. Wojszczyce,
- S.U.W. Henrysin,
- S.U.W. Gałachy „Prochownia”

Zakład utrzymuje w ruchu ciągłym gminne urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne tj. sieć i obiekty oraz dokonuje remontów tych urządzeń.

Długość sieci wodociągowej wynosi 80,4 km (1,13 km długości sieci na km² powierzchni gminy - 0,69 w powiecie i 0,99 w podregionie oraz 12,52 km na tysiąc mieszkańców gminy i odpowiednio 6,32 i 12,20). Dla pokrycia całości terenu gminy siecią wodociagową należy wykonać ok. 10 km wodociągu.

Na terenie miasta Zakroczym długość sieci kanalizacyjnej wynosi 5,8 km (0,08 km długości sieci na km² powierzchni gminy - 0,12 w powiecie i 0,09 w podregionie oraz 0,9 km na tysiąc mieszkańców gminy - 0,12 w powiecie i 0,09 w podregionie oraz 0,9 km na tysiąc mieszkańców gminy i odpowiednio 1,12 i 1,11). Dla pokrycia całości terenu gminy kanalizacją należy wykonać ok. 40 km sieci.

Gmina Zakroczym nie posiada kanalizacji deszczowej.

2.7.5. Oczyszczalnia ścieków

Zakroczym dysponuje nowoczesną mechaniczno-biologiczną oczyszczalnią ścieków. Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 1750 m³ na dobę z możliwością rozbudowy z maksymalną przepustowością na dobę do 2360 m³. Ścieki przyjmowane są z terenu gminy Zakroczym, Modlina i Twierdzy, średnio na dobę do 1000 m³.

2.7.6. Gospodarka odpadami

Gmina dysponuje wysypiskiem odpadów komunalnych, udostępnianym również sąsiednim gminom. średnio rocznie składowisko przyjmuje około 10 tys. ton odpadów komunalnych z terenu gminy Zakroczym, Pomiechówek, Leoncin, Czosnow, Nowy Dwór Mazowiecki. Obecnie na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych jest wykonywana instalacja do odzysku gazu składowiskowego.

Powierzchnia wysypiska wynosi 5,41 ha. Składowisko składa się z trzech kwater: południowej, wschodniej i zachodniej. Obecnie eksploatowana jest zachodnia część o powierzchni 1,3 ha. W gminnym planie gospodarki odpadami przyjęty został wariant podniesienia kwatery zachodniej z rzędnej 110 m n.p.m. do 122 m n.p.m. Wypełnione już kwatery południowa i wschodnia zostaną poddane rekultywacji.

Składowisko odpadów przewidziane docelowo do likwidacji, a teren do rekultywacji.

2.8. Infrastruktura kultury i sportu

2.8.1. Infrastruktura kultury

Gminna Biblioteka Publiczna znajduje się przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 39 i posiada 10117 woluminów. Warunki jej działalności, ze względu na stan i wielkość pomieszczeń oceniane są jako bardzo trudne.

2.8.2. Infrastruktura sportowa

W Zakroczymiu istnieje Ludowy Klub Sportowy „Wisła - Zakroczym”, który prowadzi sekcję piłki nożnej.

Wiasną salą gimnastyczną posiada jedynie szkoła podstawowa w Zakroczymiu. Wszystkie boiska przyuczelniane w Gminie wymagają renowacji.

2.9. Ochrona zabytków – obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte ochroną konserwatorską na mocy obowiązujących planów miejscowych

Prawna ochrona konserwatorska w gminie Zakroczym jest realizowana poprzez:

- wpis obiektu do rejestru zabytków,
- objęcie terenów i obiektów ochroną na podstawie ustalonych planów miejscowych.

W Tabeli 7 przedstawiono obiekty uznane jako zabytkowe na terenie Miasta Zakroczym.

Tabela 7. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie Miasta Zakroczym

Lp.	Ulka	Obiekt	Nr rejestru
1	o.H.Kozłmińskiego	Cmentarz	1469
2	o.H.Kozłmińskiego	Kościół	1121/140
3	o.H.Kozłmińskiego	Klasztor	1121/140
4	Rynek	Kościół	1122/144
5	B.W.T.Z.	Fort Nr I	A-34

2.10. Identyfikacja problemów w obszarze przestrzennym Gminy

Na podstawie analizy danych zawartych w rozdziale 2, odnotowano występowanie następujących problemów w obszarze przestrzennym Miasta Zakroczym Zakroczym:

- Tkanina mieszkaniowa najstarszej a zarazem centralnej części miasta jest w znacznym stopniu wyeksploatowana.
- Infrastruktura techniczna miasta i gminy jest przestarzała i wyeksploatowana, zwłaszcza w jego najstarszych częściach.
- Infrastruktura kultury (w szczególności biblioteka) i sportu znajduje się w ogólnie złym stanie technicznym, wymaga remontów i doinwestowania.
- Obiekty zabytkowe, objęte ochroną lub kwalifikujące się do objęcia ochroną konserwatorską ze względu na posiadane walory, wymagają znacznych nakładów remontowych w celu uchronienia ich przed degradacją i zniszczeniem.
- Brak pełnej dokumentacji technicznej dla planowanych inwestycji komunalnych.
- Brak zagospodarowania centrum miasta – pusty plac wymagający pilnej rewitalizacji przestrzennej.
- Konieczna poprawa warunków oświetlenia, w kontekście wzrostu poczucia bezpieczeństwa.
- Na terenie Gminy brak jest przystani wodnej.
- Złe oznakowanie zjazdów z dróg krajowych do Zakroczymia. Trasy te przebiegają przez obszar Gminy w sposób tranzytowy, pozostawiając Miasto Zakroczym na uboczu. Istnieje potrzeba dostosowania obecnych zjazdów do pełnionych funkcji poprzez ich przebudowę do niezbędnej geometrii i parametrów technicznych.
- Drogi powiatowe i lokalne wymagają sukcesywnego ich utwardzania i dostosowywania parametrów technicznych do pełnionych funkcji.
- Konieczność zintensyfikowania działań w celu wykorzystania faktu budowy lotniska Modlin dla rozwoju miasta.

3. Charakterystyka gospodarcza Gminy

3.1. Struktura działalności gospodarczej

Na terenie Gminy Zakroczym działają zakłady przetwórstwa owoców i warzyw, mające tu też swoje siedziby oraz oddziały dużych firm działających w branżach m.in. paliwowej, cukierkowej, farmaceutycznej i spożywczej. W strukturze branżowej przedsiębiorstw działających na terenie Gminy w ostatnich latach odnotowuje się istotne zmiany. W chwili obecnej funkcja produkcyjna jest funkcją marginalną.

Zakłady produkcyjne zlokalizowane na terenie Gminy mają charakter głównie przetwórstwa rolno-spożywczego. Około 20% wytwarzanego przez producentów rolnych surowca jest przetwarzane na terenie Gminy. Tereny produkcyjne to przede wszystkim rejon fortu zakroczymskiego i powstające obiekty wzdłuż Drogi Krajowej nr 7 Warszawa - Gdańsk.

W bazie REGON zarejestrowanych jest 416 jednostek gospodarczych (61 na tysiąc mieszkańców, wobec 82,3 w powiecie nowodworskim i 69,7 w podregionie ciechanowsko-płockim)

Obecnie w Gminie pozostało już niewiele zakładów sektora publicznego, w którym dawniej znajdowało zatrudnienie większość mieszkańców. Poniższa tabela pokazuje Zakroczym na tle innych gmin powiatu nowodworskiego. Z analizy tej wynika, że największą podmiotów gospodarczych obecnie powstaje w sektorze prywatnym.

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2005 roku w wybranych gminach powiatu nowodworskiego

Lp.	Jednostka	Opółem ilość podmiotów gospodarczych	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, Stowarzyszenia	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
1	Powiat nowodworski	6895	274	6621	466	40	107	5694
2	Gmina miejska: Nowy Dwór Mazowiecki	3043	150	2893	208	12	33	2501
3	Nasielsk	1406	35	1371	68	9	21	1245
4	w tym miasto	797	21	776	53	7	9	689
5	Zakroczym	416	12	404	31	4	11	337
6	w tym miasto	282	9	273	18	3	9	227
7	Czosnów	897	35	862	64	7	23	686
8	Leoncin	370	16	354	26	3	9	305
9	Pomiechówek	763	26	737	69	5	10	620

Źródło: www.stat.gov.pl

Jak wynika z powyższej tabeli, Zakroczym cechuje się bardzo niską ilością podmiotów gospodarczych na swoim terenie. Najgorsza sytuacja jest w sektorze publicznym, oraz stowarzyszeniach, gdzie wskaźnik ten jest wyjątkowo niski, w porównaniu z innymi gminami powiatu.

Obecnie sektor publiczny stanowi tylko 3%, a sektor prywatny 97% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie.

3.2. Handel, usługi i turystyka

3.2.1. Handel i usługi

Na terenie Gminy Zakroczym znajdują się 64 pawilony handlowe. Punkty handlu i usług znajdują się głównie w Zakroczymiu. Bardzo ograniczony zakres usług handlu występuje w Janowie, Wojszczykach, Trębkach Nowych, Wólce Smoszewskiej, Smoszewie, Henrysinie, Smolach i Czarniej.

Na terenie Zakroczymia istnieje filia Banku Spółdzielczego w budynku przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 67.

3.2.2. Turystyka

Na terenie Gminy znajdują się obiekty ze 128 miejscami noclegowymi. Są to:

- Pensjonat „Jaworowy Dwór” w Trębkach Nowych;
- Ośrodek wypoczynkowy „Willa Duchowizna”;
- Zespół indywidualnych działek letniskowych „Uroczysko” o zabudowie głównie o charakterze letniskowym z tendencją do przekształcania i uzupełniania funkcją zabudowy całorocznej.

Obszary położone na skarpie wzdłuż Wisły na odcinku pomiędzy Zakroczymiem, a Smoszewem oraz wschodni kraniec Gminy, dochodzący do rzeki Wkry, są najatrakcyjniejszymi rejonami gminy Zakroczym. W związku z niewielką odległością od Warszawy, należy oczekiwać rosnącego zainteresowania wykorzystaniem tych obszarów na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

3.3. Rolnictwo

Rolnictwo w Gminie Zakroczym stanowi dominującą funkcję. Istnieje tutaj długa i bogata tradycja uprawy roli, ze szczególnym nastawieniem na rozwój przetwórstwa rolnospożywczego. Gmina Zakroczym jest jedną z najlepszych baz przemysłu warzywno-ogrodniczego w Polsce. Poziom produkcji na tym obszarze nie odbiega od światowych standardów. Na rozwój i poprawę koniunktury wpływa także położenie obszaru Gminy w tzw. „strefie żywicelskiej Warszawy”, która jest odbiorcą wielu nieprzetworzonych plodów rolnych. W końcu 2003 roku zarejestrowanych było 1016 indywidualnych gospodarstw rolnych. Połowa z nich gospodaruje w gospodarstwach o powierzchni 1-5 ha (w województwie wskaźnik ten wynosi 39%), powyżej 1,5 ha posiada około 7% rolników (w

województwie wskaźnik ten wynosi 8%). W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielką część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja owoców „miękkich” i warzyw, a w szczególności: cebuli konsumpcyjnej, cebuli dymki, ogórków, pomidorów oraz marchwi.

Ogólna powierzchnia zasiewów wynosi 3579 ha, w tym obszar zasiewów zbóż podstawowych zajmuje 939 ha.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych przedstawia się następująco:

- pszenica - 223 ha, co stanowi 23,7% powierzchni zasiewów;
- żyto - 425 ha, co stanowi 45,3% powierzchni zasiewów;
- jęczmień - 37 ha, co stanowi 3,9% powierzchni zasiewów;
- owies - 104 ha, co stanowi 11,0% powierzchni zasiewów;
- pszenżyto - 151 ha, co stanowi 16,1% powierzchni zasiewów.

Powierzchnia upraw pozostałych ziemiopłodów przedstawia się następująco:

- ziemniaki - 495 ha;
- pastwne - 108 ha;
- pozostałe - 1890 ha.

Pod uprawy owoców zagospodarowana jest powierzchnia:

- drzewa owocowe - 54 ha (głównie jabłonie i wiśnie);
- krzewy owocowe - 135 ha (maliny i porzeczki);
- truskawki - 210 ha.

Hodowla zwierząt gospodarskich obejmuje:

- bydło - 359 sztuk (w tym 161 krów mlecznych) w 109 gospodarstwach;
- trzoda chlewna - 161 sztuk w 108 gospodarstwach;
- kozy - 19 sztuk;
- konie - 41 sztuk;
- pnie pszczele - 7 sztuk;
- drób - 2073 sztuki.

Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych wynosi 12 sztuk.

Na terenie Gminy aktywnie działa Gminny Oddział Doradztwa Rolniczego w Zakroczymiu, placówka Wojewódzkiego Ośrodka Rolniczego w Warszawie z siedzibą w Pomiechówku.

3.4. Uwarunkowanie budżetowe realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

3.4.1. Budżet Gminy

Budżet Gminy Zakroczym na 2006 rok obejmował dochody i wydatki związane z realizacją zadań własnych gminy, zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień.

W Tabeli 9 przedstawiono podstawowe parametry budżetu Gminy Zakroczym w latach 2002-2006.

Tabela 9: Kształtowanie dochodu Gminy Zakroczym w latach 2002-2006

Wyszczególnienie - w %	2002	2003	2004	2005	2006
Dochody własne	37	38	48	42	40,70
Udziały w podatkach budżetu państwa	8	8	8	4	2,91
Subwencja ogólna	43	43	37	36	32,76
Dotacje	12	11	7	18	23,63
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zakroczym

Jak wynika z powyższej tabeli, od roku 2005 obniża się udział Gminy w podatkach budżetu państwa, zwiększają się zaś dochody z dotacji.

3.4.2. Dochody i wydatki budżetu Gminy

W Tabelach 10 – 12 przedstawiono dane dotyczące wykonania budżetu Gminy w latach 2005 i 2006.

Tabela 10: Dochody Gminy

Dochody	Rok 2005	Rok 2006
Plan po zmianach	13 169 096	15 251 556
Potrącenia	0,00	0,00
Dochody wykonane	12 641 246	14 806 341,75
% wykonania budżetu	96	97,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy Zakroczym

Tabela 11: Wydatki Gminy

Wydatki ogółem	Rok 2005	Rok 2006
Plan po zmianach	14 102 596	15 793 156
Wydatki wykonane	13 576 376	15 245 155,13
Zobowiązania	3 763 279	1 027 846,24
% wykonania budżetu	96	96,53

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych gminy Zakroczym

Tabela 12: Porównanie wybranych rodzajów wydatków

Rodzaj wydatku	2005	% budżetu	2006	% budżetu
Oświata	3 651 523,00	28,88	3 915 220,64	26,44
Opieka społeczna	2 605 875,00	20,61	3 411 475,73	23,04
Transport i łączność	257 601,00	2,04	1 282 015,31	8,66
Gospodarka mieszkaniowa	359 692,00	2,85	257 489,28	1,74
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 290 862,00	26,03	2 575 224,23	17,40

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych gminy Zakroczym

Obserwując dochody i wydatki Gminy, można zauważyć wysoki procent wykorzystania budżetu na opiekę społeczną i oświatę. Co więcej, wydatki te rosną z roku na rok. Jednocześnie zmniejszają się wydatki na inwestycje, co jest zjawiskiem negatywnym, bo przyczyniającym się do stagnacji inwestycyjnej Gminy.

3.5. Identyfikacja problemów w obszarze gospodarczym

Po przeanalizowaniu danych z niniejszego rozdziału, można zauważyć poważne problemy w sferze gospodarczej, takie jak:

1. Mała aktywność dużych inwestorów/ przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy w mieście i gminie;
2. Mała ilość publicznych zakładów pracy, zdolnych do tworzenia nowych miejsc pracy;
3. Niewielka ilość spółdzielni oraz organizacji społecznych na terenie miasta;
4. Skromny budżet miasta i ogromne potrzeby w zakresie wydatkowania środków publicznych na cele pomocy społecznej i oświaty;
5. Bardzo niski procent wydatków budżetu miasta przeznaczony na inwestycje;
6. Niewielka skala pozyskanych środków zewnętrznych na cele inwestycyjne;
7. Mała aktywność mieszkańców w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy w tzw. trzecim sektorze;
8. Brak przystani rzecznej nad Wisłą;
9. Pomimo atrakcyjnego położenia gminy - słaba oferta turystyczna;
10. Niezagospodarowane tereny popęgeerowskie.

4. Charakterystyka społeczna Gminy

4.1. Struktura demograficzna

Obecnie gminę Zakroczym zamieszkuje 6240 mieszkańców, z tego 3319 w mieście, a 2921 na wsi. Jak widać ze statystyk, liczba ludności Zakroczyma utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie od kilku lat, z lekką tendencją spadkową.

Zmiany struktury wiekowej społeczeństwa Miasta i Gminy Zakroczym w latach 2003 – 2007 przedstawiają dane Tabeli 13 a - c.

Tabela 13a: Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Zakroczym w latach 2003-2004

Wiek	Rok 2003						Rok 2004					
	Miasto			Sołectwa			Miasto			Sołectwa		
	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem
0-2	54	46	100	44	45	89	48	47	95	45	39	84
3	19	16	35	15	13	28	20	19	39	15	15	30
4-5	29	37	66	31	36	67	29	30	59	32	31	63
6	27	10	37	20	12	32	20	22	42	14	17	31
7	14	19	33	20	27	47	26	11	37	20	11	31
8-12	114	97	211	120	120	240	94	95	189	111	127	238
13-15	84	72	156	72	71	143	88	65	153	77	70	147
16-17	58	56	114	57	38	95	57	53	110	49	46	95
18	25	35	60	26	32	58	25	29	54	32	18	50
19-65	1106	1106	2212	911	911	1822	1108	1108	2216	933	933	1866
>65	137	137	274	806	806	1612	1004	1004	2008	839	839	1678
Razem	1667	1734	3401	1453	1502	2955	1647	1714	3361	1468	1509	2977

Źródło: Dane GUS

W tabeli oznaczono:

M – liczba mężczyzn
K – liczba kobiet

W tabeli ujęto liczbę mieszkańców z podziałem na płeć w grupach wiekowych odpowiadających ustawowemu wiekowi zatrudnienia:
- do 65 roku życia, mężczyźni
- do 60 roku życia, kobiety

Tabela 13b: Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Zakroczym w latach 2005-2006

Wiek	Rok 2005						Rok 2006					
	Miasto			Sołectwa			Miasto			Sołectwa		
	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem
0-2	36	47	83	42	42	84	38	47	85	35	40	75
3	21	11	32	13	14	27	13	15	28	16	21	37
4-5	38	31	69	31	29	60	41	32	73	26	29	55
6	10	13	23	17	19	36	18	14	32	17	14	31
7	20	23	43	14	18	32	11	13	24	17	19	36
8-12	96	78	174	100	115	215	98	82	180	98	109	207
13-15	78	66	144	82	67	149	67	69	136	77	67	144
16-17	54	50	104	52	52	104	57	44	101	49	49	98
18	32	28	60	24	20	44	23	26	49	23	25	48
19-65	1105	1105	2210	938	938	1876	1126	1126	2252	948	948	1896
>65	124	106	230	124	126	250	123	123	246	123	123	246
Razem	1614	1689	3303	1439	1507	2946	1615	1700	3315	1429	1507	2936

Źródło: Dane GUS

Tabela 13c: Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Zakroczym w roku 2007

Wiek	Rok 2007					
	Miasto			Sołectwa		
	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem
0-2	40	46	86	35	38	73
3	17	22	39	19	20	39
4-5	32	26	58	27	25	52
6	20	16	36	18	18	36
7	16	18	34	17	15	32
8-12	93	76	169	95	106	201
13-15	62	73	135	69	68	137
16-17	57	44	101	51	48	99
18	29	26	55	28	19	47
19-65	1128	1128	2256	941	941	1882
>65	124	124	248	128	128	256
Razem	1618	1701	3319	1428	1493	2921

Źródło: Dane GUS

Wykształcenie mieszkańców

Struktura ludności w wieku powyżej 13 lat wg poziomu wykształcenia przedstawia się następująco:

- wyższe 241 osób - 4% mieszkańców;
- policealne 125 osób - 2% mieszkańców;
- średnie 1100 osób - 17% mieszkańców;
- zasadnicze zawodowe 1411 osób - 22% mieszkańców;
- podstawowe ukończone 2069 - 32% mieszkańców;
- bez wykształcenia szkolnego i podstawowe nieukończone 307 osób - 5% mieszkańców.

4.4. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

4.4.1. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy nie ma szpitala, przychodni specjalistycznych oraz niepublicznych przychodni lekarskich. Istnieje tylko Przychodnia Rejonowa przy ul. Rynek 5 oraz punkt usług medycznych w Janowie. Odnotowuje się niedostateczny stopień opieki zdrowotnej, szczególnie w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów.

Jedyna apteka znajduje się w Zakroczymiu przy ul. O.H.Koźmińskiego 33a.

4.4.2. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym w 2007 roku – został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy Zakroczym Nr V/22/2007 z dnia 31 stycznia 2007 r.

W ramach realizacji założonych w programie zadań podjęto następujące podstawowe kierunki działań do realizacji:

1. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną;
2. Pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu;
3. Pomoc rodzicom z problemem alkoholowym oraz ochronę przed przemocą;
4. Wspomaganie instytucji, organizacji i osób fizycznych służącym rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. Działalność informacyjną i administracyjną.

4.4.3. Pomoc społeczna

Na terenie gminy Zakroczym działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który zlokalizowany jest przy ul. O.H. Koźmińskiego 15.

W obliczu stale narastających zadań w pomocy społecznej zachodzi konieczność ciągłego podnoszenia skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Ośrodek, w celu zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom, wypracował i konsekwentnie realizuje na terenie Gminy model systemowego wsparcia dla najuboższych mieszkańców, osób starszych, niezaradnych życiowo i niepełnosprawnych.

W Tabelach 17-20 przedstawiono zakres działań na rzecz osób wymagających pomocy społecznej w Mieście i Gminie Zakroczym. Wszystkie dane dotyczą całego roku 2006.

Tabela 17: Świadczenia

Formy pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe	106	1028	378 145	106	128
w tym:					
dla osoby samotnej	91	858	329 181	91	91
dla osoby pozostającej w rodzinie	15	170	48 964	15	37
Zasiłki celowe	191	191	180 288	-	-
Zasiłki okresowe - ogółem	310	1 608	310 000	310	899
w tym z powodów:					
bezrobocia	271	1407	279 379	271	784
długotrwałej choroby	19	100	12 386	19	54
niepełnosprawności	20	101	18 235	20	61
Posiłek	214	30 858	66 082	185	700
w tym:					
dla dzieci	199	27 746	52 078	176	686
Usługi opiekuńcze	8	4 283	59 774	7	8
Zasiłki celowe z powodu zdarzenia losowego	10	10	4000	10	21
Sprawienie pogrzebu	2	2	3 700	2	2
Inne zasiłki celowe i w naturze - ogółem	90	-	45 184	90	149
w tym:					
zasiłki specjalne celowe	35	78	4 831	35	53
Praca socjalna				684	1 910

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Tabela 18: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj/formę, liczbę oraz źródło finansowania)	931	710	312	1907
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych (bez względu na ich rodzaj/formę i liczbę)	297	106	32	128
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na ich rodzaj/formę i liczbę)	634	604	280	1779
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	x	684	206	1 910
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	80	24	233

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

W Tabeli 14 podział społeczeństwa Gminy Zakroczyń według grup ekonomicznych, tzn. zdolności do pracy:

Tabela 14: Podział ludności według grup ekonomicznych

Kwalifikacja grupy ekonomicznej	Wiek lata	Miasto Zakroczyń	Sołectwa Gminy
Wiek przedprodukcyjny	0-17	658	669
Wiek produkcyjny – mężczyźni	18 – 64	1157	969
Wiek produkcyjny – kobiety	18 – 59	1047	871
Wiek poprodukcyjny – mężczyźni	>= 65	124	128
Wiek poprodukcyjny – kobiety	>= 60	333	284

Źródło: dane ZUS

Z analizy struktury demograficznej społeczeństwa gminy Zakroczyń wynika, że obecnie większość mieszkańców jest w wieku produkcyjnym – 4044 osoby (ok. 65%). Jednakże niepokojąca jest duża dysproporcja osób w wieku przedprodukcyjnym – jedynie 1327 (ok. 21%). Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią około 14% wszystkich mieszkańców gminy. Można zatem powiedzieć, że gmina powinna przygotowywać się na starzejące się społeczeństwo, a w tym celu podjąć stosowne prace dot. ukierunkowania swojego rozwoju.

4.2. Poziom i struktura bezrobocia rejestrowanego

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim na koniec 2006 roku wynosiła 3 771 osób, w tym 1899 kobiet, co stanowi 50% ogółu bezrobotnych w powiecie.

Dane liczbowe dotyczące bezrobocia na terenie powiatu nowodworskiego oraz w Gminie Zakroczyń przedstawiają Tabele 15 i 16.

Tabela 15: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wg zamieszkania w wybranych gminach powiatu nowodworskiego

Miejscowość	grudzień 2006	napływ	odpływ	kwiecień 2007	napływ	odpływ
Nowy Dwór Mazowiecki	1255	155	204	b.d.	b.d.	b.d.
Nasielsk	1178	109	112	b.d.	b.d.	b.d.
Czarnów	384	24	39	b.d.	b.d.	b.d.
Leoncin	179	17	26	b.d.	b.d.	b.d.
Pomiechówek	402	36	48	b.d.	b.d.	b.d.
Zakroczyń	373	38	43	313	28	55

Źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki

Stopa bezrobocia w Zakroczyń utrzymuje się na poziomie 16,0-16,4%. Wśród bezrobotnych w powyższym okresie ponad 50% stanowiły kobiety.

Tabela 16: Struktura bezrobocia w Gminie Zakroczyń (stan na 31 grudnia 2006 r.)

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych
Bezrobotni ogółem	375
w tym:	
mężczyźni	175
kobiety	200
Z prawem do zasiłku	40
Do 25 roku życia	60
Długotrwale bezrobotni	230
Powyżej 25 roku życia	55
Bez kwalifikacji zawodowych	150

Źródło: PUP Nowy Dwór Mazowiecki

Podsumowując, należy stwierdzić że w dalszym ciągu największą ilość bezrobotnych jest wśród:

- kobiet,
- osób długotrwale (ponad 12 m-cy) bezrobotnych,
- osób bez kwalifikacji zawodowych.

Wszystkie te grupy społeczne należą do kategorii bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz zagrożonych marginalizacją społeczną. Niestety, według statystyk PUP w Nowym Dworze Mazowieckim, jest to także grupa, która najęściej wykazuje brak gotowości do podjęcia pracy – ponad 50%.

Jest to również grupa, która w programie rewitalizacji powinna zostać objęta specjalnymi działaniami w celu przywrócenia ich do życia w społeczeństwie.

4.3. Oświata i wychowanie

Na terenie Gminy Zakroczyń znajdują się następujące szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Zakroczyń przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63,
- Szkoła Podstawowa w Wojszczykach,
- Szkoła Podstawowa w Ernolinku,
- Gimnazjum nr 1 w Zakroczyń przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63.

W szkołach podstawowych uczy się 511 uczniów, w gimnazjum 268.

Na terenie Gminy brak jest żłobka, istnieje natomiast niepubliczne przedszkole.

4.5. Bezpieczeństwo publiczne

4.5.1. Działania Komendy Powiatowej Policji

Komisariat Policji zlokalizowany jest w Zakroczymiu przy ul. Warszawskiej 17b. Wszystkie działania policji w Zakroczymiu podlegają kierownictwu Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim.

Tabela 21. Statystyka przestępczości w Gminie i w Powiecie

Rodzaj przestępstw	Zakroczym		KPP Nowy Dwór Maz.	
	2005	2006	2005	2006
przestępstwa stwierdzone	209	224	2914	2837
ilość spraw wykrytych	112	126	1709	1889
zabójstwa	0	0	0	4
uszczerbek na zdrowiu	1	1	29	19
bojka, pobicie	0	2	25	27
uszkodzenie rzeczy	16	12	191	138
kradzież	61	51	663	491
kradzież z włamaniem	43	23	444	333
przestępstwa rozbójnicze	2	9	118	90
przestępstwa narkotykowe	4	8	25	47
przestępstwa przeciwko mieniu	130	105	1584	1246
przestępstwa o charakterze gospodarczym	1	4	111	168
przestępstwa drogowe	59	56	555	729

Bezpieczeństwo na drogach powiatu w 2006 roku

W 2006 roku doszło do 66 wypadków drogowych i 1025 kolizji. Głównymi przyczynami były błędy osób pieszych, nietrzeźwi kierujący, nie ustąpienie pierwszeństwa przejazdu oraz niedostosowanie prędkości do warunków panujących na drodze. Charakterystyki wypadków drogowych przedstawiono w Tabelach 6-8.

Tabela 22. Wypadki i kolizje drogowe

Ogółem	Rok 2005	Rok 2006
Wypadki drogowe	42	66
Osoby ranne	36	66
Osoby zabite na miejscu	8	8
Osoby zabite ogółem	14	12
Kolizje drogowe	960	1025

Tabela 23: Podział wypadków pod względem działania jednostek Policji

Rejon działania Jednostek Policji	Rok 2005			Rok 2006		
	W	R	Z	W	R	Z
Nowy Dwór Mazowiecki	4	4	-	12	10	3
Czoszów	9	9	4	19	22	3
Leoncin	2	2	-	2	1	1
Nasielsk	13	11	5	17	17	2
Pomiechówek	6	6	1	4	3	1
Zakroczym	8	4	4	12	13	2
RAZEM	42	36	14	66	66	12

Tabela 24: Podział wypadków pod względem działania jednostek Policji

Rok	2005	2006
Błędy osób pieszych	4	15
Nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu	7	10
Niedostosowanie prędkości jazdy	11	22
Nieprawidłowe wyprzedzanie, omijanie	10	7
W tym nietrzeźwość kierujących	3	12
Inne przyczyny wypadków	10	12

Wykaz miejsc szczególnie niebezpiecznych w roku 2006 w Gminie Zakroczym:

- droga nr 62 wś. Trębki Nowe (1 wypadek - 1 osoba ranna);
- droga nr 62 miasto Zakroczym 1 wypadek - 1 osoba zabita;
- droga nr 62 wś. Gatachy 2 wypadki - 2 osoby ranne, Emolinek (1 wypadek - 1 osoba ranna);
- droga nr 7 wś. Zakroczym (1 wypadek - 1 osoba zabita).

Działania w zakresie realizacji programów prewencyjnych

Wykaz aktualnie funkcjonujących i realizowanych na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim programów prewencyjnych:

- „Bezpieczne Wakacje” – program prewencyjny funkcjonujący w wakacje i ferie od wielu lat, dot. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych.
- „Bezpieczna Szkoła” – program zapobiegający występowaniu różnego rodzaju zjawisk patologii w szkołach i ich okolicach (w jego ramach realizacja podprogramów „Stop narkomanii”, „Czy psy muszą gryźć”, „Bezpieczne boisko”)
- Aktualnie przejmując te działania zlecony przez KSP od września br. program prewencyjny „Poprawa bezpieczeństwa w szkołach i ich okolicach”
- „Edukacja prawna w szkołach” – od września 2003 roku.
- „Bezpieczna droga do szkoły” - cyklicznie co rok od wielu lat. W 2005 roku w dniach 01.09.2005 - 09.09.2005 rok
- „Bezpieczny Przejazd” - wspólnie z SOK – cyklicznie na zlecenie KSP lub z własnej inicjatywy. Program dotyczy przejazdów kolejowych strzeżonych i niestrzeżonych i bezpiecznego przejazdu przez nie.
- „Bezpieczna Kolej” - program realizowany cyklicznie, zlecony przez KSP lub z własnej inicjatywy. Wspólnie z SOK czuwanie nad bezpieczeństwem pasażerów

Tabela 19: Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	w tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Uboństwo	141	93	502
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	51	51	59
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	2	37
w tym: wielodzietność	3	2	37
Bezrobocie	271	81	784
Niepełnosprawność	119	33	166
Długotrwala lub ciężka choroba	27	12	62
Bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gosp. domowego – ogółem	43	21	157
w tym: rodziny niepełne	24	13	56
rodziny wielodzietne	19	8	101
Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm	45	16	117
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Brak umiejętności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowaw.	0	0	0
Trudności w integracji osób które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenie losowe	10	3	23
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: dane GOFIS w Zakroczymiu

Tabela 20: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	w tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	790	336	2140
O liczbie osób:			
1	208	90	208
2	134	42	268
3	229	58	687
4	125	52	500
5	91	92	455
6 i więcej	3	2	22
Rodziny z dziećmi ogółem	495	197	1887
O liczbie dzieci:			
1	152	61	304
2	94	37	306
3	151	57	655
4	38	17	210
5	42	19	264
6	11	4	80
7 i więcej	7	2	68
Rodziny niepełne ogółem	24	11	78
O liczbie dzieci:			
1	7	3	14
2	8	4	24
3	6	3	24
4 i więcej	3	1	16
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	46	22	66
O liczbie osób:			
1	33	16	33
2	7	3	14
3	5	2	15
4 i więcej	1	1	4

Źródło: dane GOPS w Zakroczymiu

Przytoczone wyżej dane obrazują ogromne potrzeby mieszkańców w zakresie pomocy społecznej, wskazując jednocześnie na źródła tych potrzeb, którymi są najczęściej bezradność, która w konsekwencji prowadzi do bezrobocia, ubóstwa, a często też do alkoholizmu. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie te problemy w większym natężeniu występują w mieście.

5. Powiązanie idei rewitalizacji z dokumentami planistycznymi na poziomie regionu i miasta

5.1. Strategia rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2000 – 2020

5.1.1. Ogólna struktura Województwa Mazowieckiego

Województwo mazowieckie jest największym powierzchniowo i ludnościowo województwem w Polsce. Położone jest w środkowo - wschodniej części kraju w dorzeczu środkowej Wisły i ujścia rzek Bugu i Narwi. Sąsiaduje z 6 województwami: kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim i łódzkim. Należy ono do najbardziej zróżnicowanych wewnętrznie województw w kraju.

Województwo Mazowieckie składa się z:

- **aglomeracji warszawskiej** z największym miastem regionu - Warszawą, stolicą kraju i siedzibą władz województwa mazowieckiego, koncentrującą znaczny potencjał społeczny i gospodarczy, pełniącą funkcję centrum życia politycznego, zarządzania państwem i gospodarka, współpracy międzynarodowej, wiodącego ośrodka nauki i szkolnictwa wyższego, kultury, wyspecjalizowanej opieki zdrowotnej oraz zlokalizowanego tu istotnego w skali kraju i Europy węzła transportowego. Jest to aglomeracja typu monocentrycznego. Pomniejsze ośrodki wchodzące w skład aglomeracji mimo niezależności administracyjnej są uzależnione od Warszawy funkcjonalnie (najdogodniejsze połączenia komunikacyjne prowadzi przez Warszawę, ludzie dojeżdżają do pracy i szkół, po zakupy, korzystają z dóbr kultury, firmy zlokalizowane w subregionach kooperują z firmami stołecznymi)
- **obszarów pozostałej części województwa** - słabo rozwiniętych, charakteryzujących się wskaźnikami rozwoju ekonomicznego znacznie poniżej średniej krajowej. Tereny północnego i wschodniego województwa mazowieckiego nie różnią się zasadniczo od najsłabiej rozwiniętych regionów kraju, a w części południowej województwa występują problemy związane głównie z restrukturyzacją tradycyjnych gałęzi przemysłu.

Województwo charakteryzuje dwudzielność potencjału rozwojowego, poziomu rozwoju gospodarczego, poziomu i warunków życia oraz dynamiki procesów transformacji. W regionie wyróżnić można: strefę dynamicznego wzrostu gospodarczego, wysokiej jakości życia i dobrobytu oraz strefę słabego rozwoju strukturalnego, której część stanowi marginalizujące się gospodarstwo, społecznie i edukacyjnie obszary wiejskie.

5.1.2. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Z punktu widzenia władz regionu istotne jest podejmowanie działań prowadzących do równoważenia rozwoju województwa mazowieckiego poprzez dążenie do osiągnięcia spójności wewnętrznej województwa w aspekcie terytorialnym, społecznym i gospodarczym. Taka diagnoza stanu województwa była motorem opracowania Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013, a następnie jej aktualizacji do roku 2020.

Cel generalny Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego:

Poprawa konkurencyjności regionu i zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa

Realizacja celu głównego będzie się odbywać poprzez:

1. Rozwój gospodarki, w tym gospodarki opartej na wiedzy.
2. Poprawę i uzupełnienie istniejącej infrastruktury technicznej
3. Wzmocnienie endogenicznych czynników rozwoju województwa mazowieckiego
4. Podniesienie standardów warunkujących rozwój kapitału ludzkiego w regionie

5.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013

5.2.1. Proces powstawania RPO

Rada Europy przygotowuje Strategiczne Wytyczne Wspólnoty (SWW), dotyczące spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, określające ramy dla interwencji funduszy. Na podstawie SWW Rząd Polski przygotował Narodową Strategię Spójności 2007 – 2013 (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie), która łączy polityki wspólnotowe z polityką rozwoju kraju, określając strategię społeczno-gospodarczą państwa na lata 2007-2013.

Uwzględniając zapisy w/w dokumentów, Województwo Mazowieckie przygotowało projekt „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013”.

Program ma charakter strategiczny i zawiera opis oraz uzasadnienie wybranych priorytetów w kontekście celów i priorytetów określonych w SWW, a także w projekcie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z dnia 28 kwietnia 2006 roku.

Ponadto, dokument przedstawia indykatywne alokacje środków na priorytety oraz system realizacji.

Zgodnie z zasadą jednofunduszowości, „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013” będzie współfinansowany tylko z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Obecnie dokument ten nosi nazwę „Wstępnego Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013” i uwzględnia ustalenia wynikające z szeroko przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz konsultacji eksperckich. Będzie on przedmiotem dalszych uzgodnień. W ramach prac nad RPO Operacyjnego zostanie także Podręcznik procedur wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego (nazywany obecnie uszczegółowieniem), który będzie przedstawiony na przełomie III i IV kwartału 2007 roku (dane pozyskane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego).

Program będzie zarządzany na szczeblu regionalnym, natomiast Instytucją Zarządzającą programem będzie Samorząd Województwa Mazowieckiego.

- podczas przejazdów pociągami, ale także podczas oczekiwania na pociągi na dworcach i peronach PKP.
- „Pestka”- program prewencyjny zapobiegający przestępności w ogrodach działkowych „Pestka”. Działania zlecane cyklicznie w zależności od analizy zdarzeń w rejonie działania.
 - „Program zapobiegania przestępności i patologiom społecznym w powiecie nowodworskim na lata 2003-2007. Trwa od września 2003 roku.
 - „Program przeciwdziałania przemyślowi domowej wobec sprawców przemyślowi. Trwa od marca 2005 r.

4.5.2. Działania Straży Pożarnej

Straż Pożarna posiada strażnicę w Zakroczymiu przy ul. O.H. Koźmińskiego 7.

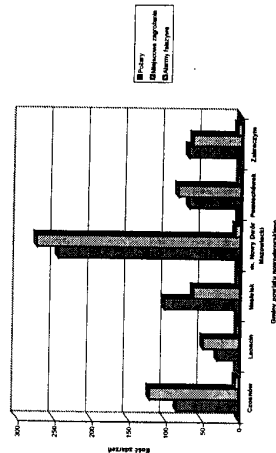
Na terenie Zakroczymia istnieją 3 Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: w Zakroczymiu, Wojszycach i Trębkach Nowych. Strażnica w Zakroczymiu wymaga rozbudowy.

W Tabeli 25 oraz na Wykresie 1 podano zestawienie działań Straży Pożarnej w powiecie nowodworskim.

Tabela 25: *Przeprowadzone akcje ratowniczo-gaśnicze w roku 2006*

Gmina	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
Czarnów	84	121	4	209
Leoncin	30	49	0	79
Nasielsk	102	63	1	166
m.Nowy Dwór Mazowiecki	246	275	6	529
Pomiechówek	70	85	1	156
Zakroczym	72	66	5	143
KP PSP Nowy Dwór Maz.	604	659	17	1280

Wykres 1: *Struktura interwencji Straży Pożarnej*

4.6. Identyfikacja problemów w obszarze społecznym

Po przeanalizowaniu danych zawartych w niniejszym rozdziale, można zauważyć następujące problemy w obszarze społecznym:

1. Pomimo malejącej stopy bezrobocia, jest ona nadal wysoka i wynosi ponad 16%;
2. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych stale wzrasta - do 57,6% w 2006 roku;
3. Największą grupę bezrobotnych stanowią bezrobotni w wieku do 34 z niskim wykształceniem, pozostające bez pracy powyżej jednego roku;
4. Starzejące się społeczeństwo miasta;
5. Ujemny przyrost naturalny;
6. Wysoki poziom przestępczości w mieście ze zwiększającym się udziałem nieletnich w przestępstwach;
7. Ubóstwo, niezadność życiowa, brak aktywności prozawodowej wśród podopiecznych GOPS w Zakroczymiu;
8. Narastający problem niewydolności wychowawczej rodzin;
9. Wzrost demoralizacji wśród dzieci i młodzieży;
10. Bardzo wysoki udział społeczeństwa w korzystaniu z pomocy społecznej, zwłaszcza w mieście.

5.2.2. Priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego

Priorytet I. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu

Priorytet II. Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza

Priorytet III. Regionalny system transportowy

Priorytet IV. Inwestycje w ochronę środowiska

Priorytet V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu

Priorytet VI. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji

Priorytet VII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

Priorytet VIII. Pomoc techniczna

Z punktu widzenia rewitalizacji, najważniejszym priorytetem jest priorytet V, w ramach którego znajdują się działania istotne dla rewitalizacji obszarów miejskich.

5.2.3. Charakterystyka Priorytetu V RPO WM

Priorytet V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu

Cel główny

Wykorzystanie potencjału endogenicznego miast dla aktywizacji społeczno-gospodarczej regionu.

Cele szczegółowe

- Poprawa stanu systemów komunikacji publicznej w miastach;
- Odnowa obszarów zdegradowanych i zagrożonych marginalizacją;
- Wzrost atrakcyjności miast poprzez rozwój kultury, turystyki i rekreacji.

Kategorie interwencji

- 24 - ścieżki rowerowe
- 25 - Transport miejski
- 55 - Promowanie walorów przyrodniczych
- 56 - Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
- 57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych

- 58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej
- 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych
- 61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
- 78 - Infrastruktura mieszkalnictwa

Priorytety celu Konwergencja

1. Turystyka, w tym promowanie walorów przyrodniczych jako potencjału dla zrównoważonego rozwoju turystyki; ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego w ramach wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego; pomoc na rzecz poprawy jakości świadczenia usług turystycznych poprzez wprowadzanie nowych usług o większej wartości dodanej oraz na rzecz ułatwienia powstania nowych, zrównoważonych kierunków turystyki.

2. Inwestowanie w kulturę, w tym ochrona, promowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego; rozwój infrastruktury kulturalnej wspierającej rozwój społeczno-gospodarczy; zrównoważoną turystykę i zwiększoną atrakcyjność regionu; oraz pomoc na rzecz poprawy jakości świadczenia usług kulturalnych poprzez nowe usługi o większej wartości dodanej.

3. Inwestycje transportowe, w tym zintegrowane strategie promocji transportu przyjaznego środowisku, przyczyniające się do poprawy dostępności i jakości usług transportu pasażerskiego i towarowego. Z myślą o uzyskaniu bardziej zrównoważonego podziału na różne rodzaje środków transportu oraz w celu promowania systemów intermodalnych i ograniczania ich oddziaływania na środowisko.

Uzasadnienie

Kluczowym problemem rozwoju Mazowsza jest dualizm w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego między metropolią warszawską a obszarami pozametropolitalnymi.

Sposobem na niwelowanie różnic w poziomie rozwoju regionu jest wzmocnienie potencjału rozwojowego miast dla aktywizacji gospodarczej sąsiadujących z nimi terenów. Policentryczna sieć ośrodków miejskich stwarza szansę na tworzenie ośrodków równoważenia rozwoju, które pośredniczą pomiędzy centrum a środowiskiem lokalnym.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

W ramach priorytetu zaplanowano przedsięwzięcia z zakresu poprawy systemu transportu publicznego w miastach, z wyłączeniem warszawskiego obszaru metropolitalnego.

Wsparcie będzie skierowane na rozbudowę i poprawę infrastruktury, zakup laboru, tworzenie zintegrowanych systemów miejskiego transportu publicznego oraz infrastruktury towarzyszącej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochrony środowiska. W celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników dróg możliwa będzie budowa zintegrowanych systemów monitorowania i zarządzania ruchem.

Na obszarach kryzysowych miast, w tym na terenach poprzemysłowych i powojaskowych, wskazanych w lokalnych programach rewitalizacji, gdzie na procesy degradacji budowlanej i funkcji przestrzennych nakładają się zjawiska degradacji

spolecznej wdrażane będą działania rewitalizacyjne mające na celu nadanie nowych funkcji gospodarczych lub społecznych.

Odnowa zasobów mieszkaniowych będzie możliwa na obszarach kryzysowych, na których występują, co najmniej dwa niekorzystne zjawiska społeczne:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- wysoka stopa długotrwalego bezrobocia,
- niekorzystne tendencje demograficzne,
- niski poziom wykształcenia,
- wysoki poziom przestępczości,
- degradacja środowiska,
- mała aktywność gospodarza,
- wysoka liczbą imigrantów, grup etnicznych, narodowościowych lub uchodźców.

Dodatkowo musi występować niski poziom wartości zasobów mieszkaniowych lub niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Wsparcie skierowane zostanie na renowację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz na renowację i adaptację budynków na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla rodzin o niskich dochodach lub osób o szczególnych potrzebach.

W ramach priorytetu można będzie realizować przedsięwzięcia z zakresu ochrony i odnowy zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów i zespołów zabytkowych, obiektów sakralnych, zespołów fortyfikacyjnych, budowli i zespołów obronnych, parków zabytkowych oraz obiektów poprzemysłowych.

Wsparcie uzyskają działania dotyczące zinnwentaryzowania i objęcia ochroną zasobów dziedzictwa kulturowego. Możliwy będzie rozwój infrastruktury kulturalnej oraz infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w obszarze kultury.

Wsparcie zostanie skierowane na rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, w tym infrastruktury rowerowej. Możliwe będzie tworzenie produktów turystycznych. W ramach promocji turystyki wspierane będą imprezy promocyjne, programy rozwoju, centra informacji turystycznej oraz interaktywna sieć informacji internetowej.

Spodziewane rezultaty

Projekty przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności miast dla lokowania nowych rodzajów działalności gospodarczej i powstania nowych miejsc pracy.

Usprawnienia w infrastrukturze transportu publicznego oraz organizacji ruchu pozwolą na podniesienie poziomu usług transportowych. Odnowa zdegradowanych terenów zahamuje dalszą degradację infrastruktury i pogłębianie zjawiska wykluczenia społecznego oraz umożliwi rozwój sektora MSP i powstanie nowych miejsc pracy. Walory kulturowe zostaną wykorzystane dla podniesienia poziomu integracji społeczności regionu. Rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej wpłynie na wzrost atrakcyjności miast oraz zwiększenie roli sektora turystyki w gospodarce regionu.

5.2.4. Przykładowe typy projektów

Poniżej przedstawiono możliwe typy realizowanych projektów, jednak ostateczna lista tych działań zostanie opublikowana przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w IV kwartale 2007 roku:

1. Przebudowa i remont obiektów poprzemysłowych, łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
2. Przebudowa i remont obiektów powojoskowych łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
3. Przebudowa i remont obiektów oraz ich jednoczesna adaptacja na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
4. Uzupelnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym);
5. Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczanego pod działalność gospodarza, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom;
6. Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich w tym budowa nowych obiektów na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne;
7. Tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego w celu podniesienia bezpieczeństwa;
8. Zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka.

5.3. Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Zakrocym

5.3.1. Hierarchizacja celów wyznaczonych w Strategii

Strategia zrównoważonego rozwoju Gminy Zakrocym do roku 2020 została uchwalona przez Radę Gminy uchwałą Nr 110/XXII/2004 Rady Gminy Zakrocym z dnia 15 lipca 2004 r.

Jest ona kompatybilna ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego oraz innymi dokumentami programowymi szczebla wojewódzkiego i powiatowego.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym do roku 2020 wskazuje trzy poziomy, do których się odnosi. Są to:

- Poziom najwyższy, pokazujący generalny cel kierunkowy strategii.
- Poziom wyższy, czyli cele strategiczne rozwoju.
- Poziom operacyjny, który wskazuje poszczególne zadania do wykonania (cele operacyjne).

Generalne cele kierunkowe Strategii Zakroczymia stanowią :

- Zapewnienie jak najlepszego środowiska życia mieszkańcom i korzystnych warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych, przy respektowaniu zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony dziedzictwa kulturowego

oraz

- Kształtowanie pozytywnego wizerunku Gminy Zakroczym jako bezpiecznego i przyjaznego miejsca do zamieszkania, lokalizacji działalności gospodarczej i pobytu turystów.

Cele strategiczne rozwoju, nakreślone w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy są względem siebie równorzędne i obejmują następujące obszary aktywności:

Cel 1 - sfera gospodarcza

Tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarki lokalnej.

Cel 2 - sfera społeczna i transportu

Stała poprawa jakości świadczonych usług społecznych i rozwój infrastruktury transportowej.

Cel 3 - sfera ekologiczna i przestrzenna

Osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz troska o ład przestrzenny.

Cele operacyjne konkretyzują zadania do realizacji, które są zgodne z obszarami dziedzin, uznanych za priorytetowe.

5.3.2. Dziedziny celów operacyjnych właściwych dla zapewnienia rozwoju Miasta i Gminy Zakroczym

Analiza potrzeb Miasta i Gminy Zakroczym, mocnych i słabych stron wyeksponowanych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju, a przede wszystkim oczekiwań mieszkańców pokazują jednoznacznie, w jakich dziedzinach lokalne projekty mogą liczyć na wsparcie Funduszy Unijnych.

Dziedzina: Przedsiębiorczość

- I. Cel operacyjny:
Organizacyjne i finansowe wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
- II. Cel operacyjny:
Sprawna, przyjazna i profesjonalna administracja samorządowa

Dziedzina: Środowisko przyrodnicze i infrastruktura techniczna

- I. Cel operacyjny:
Ochrona zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych
- II. Cel operacyjny:
Budowa sieci wodociągów i kanalizacji
- III. Cel operacyjny:
Rozbudowa oraz modernizacja ponadgminnego układu drogowego terenie Gminy
- IV. Cel operacyjny:
Rozbudowa i modernizacja gminnego układu drogowego

Dziedzina: Usługi społeczne

- I. Cel operacyjny:
Poprawa jakości świadczonych usług i funkcjonowania placówek opieki społecznej
- II. Cel operacyjny:
Poprawa warunków nauczania, pracy i bezpieczeństwa uczniów w placówkach oświatowych
- III. Cel operacyjny:
Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i infrastruktury kulturalnej
- IV. Cel operacyjny:
Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego
- V. Cel operacyjny:
Wsparcie rozwoju turystyki i zachowanie dziedzictwa kulturowego

5.4. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Zakroczym

Proces wyłożenia planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Zakroczym, obejmujący 1997 ha, został zakończony w dniu 25.05.2007 roku. Zatwierdzenie planu nastąpiło Uchwałą nr XI/54/2007 Rady Gminy Zakroczym w dniu 26.09.2007 roku.

Dotychczasowe pokrycie planem obejmowało około 15% powierzchni Gminy. Po zatwierdzeniu planu Miasta Zakroczym, pokrycie wynosi około 50% powierzchni Gminy.

Gmina jest właścicielem 135,1015 ha gruntów oraz władającym 200 ha gruntów stanowiących drogi gminne. Powierzchnia gminy wynosi 7142 ha.

Obecnie obowiązującym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zakroczym, przyjęte uchwałą Rady Gminy w Zakroczymiu dnia 29 marca 2001 roku.

W Studium sformułowane zostały m.in. zapisy dotyczące podstawowych grup funkcji na obszarze Gminy:

- Obszary o wiodącej funkcji mieszkaniowej – 199 ha;
- Strefa usług i handlu – 18 ha;
- Strefa produkcji, przemysłu, składów oraz obsługi komunalnej – 71 ha;
- Tereny zielone z ekstensywnymi formami zagospodarowania – 132 ha;
- Tereny nieurbanizowane (pola, sady) – 5043 ha;
- Lasy i parki – 978 ha;
- Wody płynące – 475 ha;
- Inne (rowy, drogi...) – 226 ha.

Gmina Zakroczym jest gminą o charakterze rolniczym, głównie nastawioną na produkcję warzyw i owoców miękkich. Większą część Gminy stanowią grunty orne. Głównie są to obszary małych gospodarstw, rozproszonych na terenie gminy lub tworzących zwarte zespoły zabudowy zagrodowej. Północna i zachodnia część gminy ma charakter wybitnie rolniczy.

Tereny skarp wiślanej i północno-wschodnia część Gminy, dochodząca do rzeki Wkry, jest bardzo atrakcyjna pod względem krajobrazowym. Znajdują się tutaj zespoły zabudowy letniskowej (Wólka Smoszeńska - nad Wisłą). Tendencje urbanizacyjne występujące na tym obszarze mają charakter rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i dotyczą skarp wiślanej w rejonie wsi Smoszewo i Wólka Smoszeńska oraz terenów na północy Gminy w rejonie wsi Sniadowo.

Tereny o charakterze bardziej zurbanizowanym położone są na południe od trasy Warszawa-Gdańsk i na wschód od ciągnących się od Wisły kompleksów leśnych. Podstawowe tereny zurbanizowane w tym rejonie to:

- Miasto Zakroczym;
- tereny położone wzdłuż ulic: Ostrzykowiźna, Duchowizna;
- tereny położone w rejonie ulicy Warszawskiej i Gałachy.

- tendencje urbanizacyjne o charakterze usługowo-magazynowo-składowym pomiędzy Drogą Krajową nr 7 a Drogą Krajową nr 62 na północ od Drogi Krajowej nr 7.

Podczas konsultacji społecznych zaproponowano Radnym i Sołtysom wypełnienie ankiet, które pozwoliłyby im na wyrażenie własnego zdania na temat inicjatywy opracowywania LPRM dla gminy Zakroczym. Respondenci wypełnili 31 ankiet, choć nie wszystkie zawierały odpowiedzi na wszystkie pytania.

6.2.1. Analiza ankiet

Pytanie 1: Czy uważa Pani/Pan, że Miasto Zakroczym potrzebuje jest Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPRM)?

Odpowiedzi:

TAK - 30 odpowiedzi
NIE - 1 odpowiedź
NIE WIEM - 0 odpowiedzi

Pytanie 2: Czy planuje Pani/Pan wpisać swoje przedsięwzięcia lub pomysły do LPRM?

Odpowiedzi:

TAK - 4 odpowiedzi
NIE - 7 odpowiedzi
NIE WIEM - 20 odpowiedzi

Pytanie 3: Jakiego rodzaju oczekiwania względem władz miasta w zakresie jego rozwoju?

Odpowiedzi:

1. poprawić drogi powiatowe i gminne - 3 odpowiedzi
2. zbudować kanalizację - 1 odpowiedź
3. zbudować chodniki - 1 odpowiedź
4. promować miasto - 1 odpowiedź
5. zbudować ścieżki rowerowe - 1 odpowiedź
6. zbudować bazę przetwórczą/handlową towarów rolnych - 1 odpowiedź
7. podjąć estetykę gminy - 1 odpowiedź
8. podjąć działania przyciągające inwestorów - 1 odpowiedź
9. podnieść standard pracy UG - 1 odpowiedź
10. rozbudowa szkół w gminie - 1 odpowiedź
11. poprawić estetykę miasta - 1 odpowiedź

Pytanie 4: Co Pani/Pana zdaniem jest największym problemem do rozwiązania w Mieście Zakroczym?

Odpowiedzi:

1. bardzo zły stan dróg - 3
2. brak promocji i inwestycji - 2
3. niefunkcjonalność posesji - 1
4. brak dostępu do Internetu dla mieszkańców - 1
5. brak ośrodka kultury - 1
6. brak zajęć fakultatywnych dla młodzieży - 1
7. mała aktywność organizacyjna i inwestycyjna władz - 1
8. wysypisko śmieci - 1
9. brak rozbudowy mieszkań komunalnych - 1

Pytanie 5: Jak Pani/Pana zdaniem można ten problem rozwiązać?

Odpowiedzi:

1. gmina i powiat powinny się tym zająć - 1
2. promować miasto i gminę wśród inwestorów prywatnych i strategicznych
3. stworzyć miejsca pracy - 2
4. zorganizować czas wolny dla młodzieży - 3
5. zorganizować pub lub kawiarnię z ograniczeniem podawania alkoholu - 2
6. współpracować z organizacjami społecznymi - 1
7. zaktywizować wszystkie komórki z terenu gminy - 1
8. pozwolić na wejście na teren miasta inwestorom spoza gminy - 1

Pytanie 6: Jakiego rodzaju oczekiwania względem władz miasta w zakresie jego rozwoju?

Odpowiedzi:

1. alkoholizm - 2
2. bezrobocie - 6
3. brak inicjatyw skierowanych do dzieci i młodzieży - 3
4. brak miejsc rozrywki dla młodzieży - 4
5. brak możliwości rozwoju w miejscu zamieszkania - 1
6. przestępczość - 1
7. brak bazy turystycznej - 1
8. brak ośrodka kultury - 3
9. patologia wśród młodzieży - 1

Pytanie 7: Jak Pani/Pana zdaniem można tym problemem zaradzić?

Odpowiedzi:

1. gmina i powiat powinny się tym zająć - 1
2. stworzyć miejsca pracy - 2
3. zorganizować czas wolny dla młodzieży - 3
4. zorganizować pub lub kawiarnię z ograniczeniem podawania alkoholu - 2

Pytanie 8: Czy uważa Pani/Pan, że pilniejsze do rozwiązania są problemy inwestycyjne, czy społeczne?

Odpowiedzi:

Inwestycyjne - 7 odpowiedzi
Społeczne - 5 odpowiedzi
Jednakowo ważne - 19 odpowiedzi

Pytanie 9: Gdyby Miasto Zakroczym otrzymało 5 mln PLN dotacji na dowolny cel, to na co Pani/Pan przeznaczyłaby tę kwotę?

Odpowiedzi:

1. Budowa dróg i rozwój miasta - 7
2. Zmiany w planie zagospodarowania - 1
3. Budowa ośrodka kulturalno - sportowego - 3
4. Inwestycje w przetwórstwo - 1
5. Budowa mieszkań - 1
6. Rozbudowa wodociągów i kanalizacji - 1
7. Inicjowanie działań organizacji społecznych - 1
8. Rozbudowa szkół - 2
9. Budowa biblioteki - 3
10. Zagospodarowanie terenów na cele turystyczne - rekreacyjne - 1

6. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPROM)

Na skutek procesów rynkowych gmina Zakroczym utraciła swoją dotychczasową bazę ekonomiczną w postaci zakładów przetwórczych i wytwórczych. Przestały istnieć dawne PGR-y, zatrudniających wiele set osób.

Zamknięcie tych zakładów doprowadziło do likwidacji wielu miejsc pracy, a zarazem dużej degradacji obszarów miejskich. Wiąże się ona z problemami degradacji społecznej, jak również degradacji majątku trwałego o wartości kulturowej, które uzewnętrzniają się w skali zdegradowanych oraz poprzemysłowych dzielnic. Problemy te wpływają na obniżenie, niekiedy skutecznie, zainteresowania inwestorów całym miastem i gminą.

Zjawisko to posiada także poważne konsekwencje dla rynku pracy i możliwości rozwoju miasta. Wspólnymi cechami tych obszarów jest między innymi: utrzymujące się długotrwałe bezrobocie, niskie dochody mieszkańców, w których znaczna część stanowi pomoc socjalna, niski poziom wykształcenia ludności, patologie społeczne. Poza tym występuje wysoki poziom przestępczości, brak czynników wzrostu, a ludność zamieszkująca te tereny charakteryzuje się niedostosowaniem kwalifikacji do zmieniającego się rynku pracy.

Infrastruktura techniczna i drogowa znajdująca się na tych terenach, wymaga znacznych nakładów na modernizację ze względu na swój wiek i stopień zużycia.

Problemy wymieniane powyżej wykazują potrzebę stworzenia kompleksowego podejścia do kwestii trwałej peryferyzacji obszarów i marginalizacji dużych grup mieszkańców zdegradowanych społecznie i ekonomicznie miasteczek oraz zdegradowanych obszarów poprzemysłowych poprzez działania inspirowane rozwój nowych funkcji obszarów problemowych oraz przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno-gospodarczych.

Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich (LPROM) jest kompleksowym narzędziem służącym do właściwego zdiagnozowania sytuacji miasta, w celu wyodrębnienia obszarów problemowych, dla których następnie zaplanowane zostaną wieloletnie działania w sferze społecznej, przestrzennej, technicznej i ekonomicznej, prowadzące w założonym w nim okresie do wyprawdzenia obszaru ze stanu kryzysowego i stworzenie warunków jego rozwoju.

Zasadniczym celem działań LPROM jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych poprzez:

- rewitalizację i odnowę zdegradowanych obszarów miast i kwartałów mieszkaniowych;
 - rewitalizację obiektów i terenów poprzemysłowych i poprzemysłowych, przez zmianę dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne, a także powiązane z nimi i przeprowadzane w tym samym czasie:
- rozwiązywanie problemów społecznych (w tym walka z patologiami społecznymi)

- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej terenów rewitalizowanych (w tym poprawa bezpieczeństwa).

Oznacza to, iż projekty realizowane w ramach programów rewitalizacji powinny przyczyniać się do tworzenia miejsc pracy oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. remonty – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, występujących na tym obszarze. Jest to kompleksowy, kilkuletni proces, który odnosi się do wybranych przez samorząd terytorialny obszarów w dawnych, często zaniedbanych lecz podupadłych dzielnicach miast. Proces ten jest realizowany za pomocą zaplanowanych przez władze lokalne we współpracy z różnymi partnerami działań technicznych, gospodarczych i społecznych.

6.1. Kryteria wyboru obszarów problemowych

W celu uzyskania jak najlepszych efektów z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich koniecznym jest wyznaczenie **obszarów rewitalizacji**, zwanych też „obszarami kryzysowymi”, na których występuje szereg negatywnych zjawisk i procesów w sferze przestrzennej, społecznej, gospodarczej świadczących o trwałej degradacji tego obszaru. Dlatego przy wyznaczaniu granic obszaru rewitalizacji stosuje się następujące kryteria:

- Wysoka stopa bezrobocia;
- Wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe;
- Wysoki poziom przestępczości;
- Niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- Zdegradowana zabudowa.

Przyjęto założenie, że obszarem poddany rewitalizacji zgodnie z kierunkami przedstawionymi w niniejszym opracowaniu jest teren Miasta Zakroczym.

Analiza obszar Miasta w oparciu o w/w wskaźniki wskazała, w jakich jego rejonach i z jakich powodów pojawiają się sytuacje kryzysowe. Na tej podstawie zostały wybrane obszary, na których wdrożony zostanie w pierwszej kolejności Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich. LPROM zainicjuje działania niezbędne dla rozwoju przestrzennego i gospodarczego, przez co przyczyni się do rozwiązania występujących tam problemów społecznych.

6.2. Konsultacje społeczne

Jednym z warunków formalnej akceptacji Lokalnego Programu Rewitalizacji jest społeczna akceptacja przewidzianych do objęcia nim projektów. Dlatego warunkiem koniecznym dla poprawnego sformułowania Programu są uzgodnienia z lokalną społecznością na każdym etapie jego realizacji.

Podczas tworzenia niniejszego Programu zorganizowano dwa spotkania z Radnymi, Sołtysami, Przedsiębiorcami i innymi osobami – mieszkańcami, którzy mogli wyrazić swoje poglądy na temat przygotowywania LPROM dla Miasta Zakroczym.

Wnioski z analizy:

- Spotkanie konsultacyjne poparte ankietami jednoznacznie pokazuje, że wszyscy respondenci pozytywnie odnoszą się do przygotowania i realizacji LPRM Gminy Zakroczym (tylko 1 odpowiedź negatywna);
- Wszyscy respondenci wskazują na potrzebę rozwoju miasta;
- Większość (20) respondentów uważa za jednakowo ważne problemy społeczne jak i inwestycyjne miasta;
- Wszyscy respondenci widzą poważne problemy społeczne i proponują sposoby ich rozwiązania.

7. Obszary objęte programem rewitalizacji

W związku z tym, iż Lokalne Programy Rewitalizacji Obszarów Miejskich dotyczą zwłaszcza obszarów miejskich, a miasto Zakroczym spełnia wszystkie kryteria wyznaczania granic rewitalizacji, zdecydowano, że całe miasto będzie wyznaczone jako obszar rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem ścisłego centrum, w którym występuje szereg negatywnych zjawisk i procesów w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej świadczących o trwałej degradacji tego obszaru.

Na obszarze tym skomasowały się takie negatywne czynniki jak:

- Wysoka stopa bezrobocia;
- Wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe;
- Wysoki poziom przestępczości;
- Niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- Zdegradowana zabudowa i chaos urbanistyczny;
- Pustynnienie centrum;
- Zdegradowana infrastruktura drogowa;
- Bezradność mieszkańców.

7.1. Uzasadnienie wyboru obszarów rewitalizacji

Zgodnie z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013, obszary poddane rewitalizacji muszą spełniać odpowiednie kryteria wyboru. Kryteria te zostały przedstawione na początku podrozdziału.

Wskazany obszar – Centrum miasta podlegający w pierwszym okresie obowiązywania LPRM zintegrowanym procesom rewitalizacyjnym zostało wybrane po przeprowadzeniu analizy problemów występujących w mieście Zakroczym, z której wynikają następujące wnioski negatywne:

- Zespoły urbanistyczne centrum miasta Zakroczym, to miejsce koncentracji starej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, o znaczeniu historycznym dla miasta, a równocześnie będących w ogólnie złym stanie technicznym;
- Zły stan infrastruktury drogowej i uzbrojenia podziemnego
- Nieharmonijne zagospodarowanie terenu;
- Nie dookończone zagospodarowanie terenu ścisłego centrum Miasta;
- Największa liczba osób długotrwale bezrobotnych;
- Największa liczba osób korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Największa liczba osób ubogich;
- Wysoki poziom przestępczości zwłaszcza przestępstw godzących w dobro lub mienie obywateli.

Jednocześnie, po zapoznaniu się z tym obszarem, można wyciągnąć również wnioski pozytywne, takie jak:

- Obszar ten posiada największe szanse na szybki rozwój, który może stać się motorem dla dalszych działań w mieście i gminie;
- Posiada pełną dokumentację projektową na rewitalizację Rynku;
- Posiada duże walory przestrzenne;
- Posiada bardzo ciekawe obszary parowów, niespotykanych w innych miejscach Polski;
- Posiada ciekawą historię.

7.2. Rodzaje działań możliwych do realizacji na obszarach rewitalizowanych

Ważnym elementem działań rewitalizacyjnych stanowi pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast poprzez wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia.

W tym celu w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego zdefiniowano typy projektów możliwych do realizacji. Wszystkie szczegóły dotyczące poszczególnych działań zostaną dookreślone w Podręczniku do RPO (uszczegółowieniu RPO). Obecnie podręcznik ten jest jeszcze w fazie przygotowania, dlatego w podanej niżej liście mogą pojawić się jeszcze zmiany. Po ostatecznym zatwierdzeniu Podręcznika Procedur należy przeanalizować niniejsze zapisy w celu ich ewentualnego uaktualnienia.

7.2.1. Typy projektów

1. Przebudowa i remont obiektów przemysłowych, łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
2. Przebudowa i remont obiektów powojkowych łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
3. Przebudowa i remont obiektów oraz ich jednoczesna adaptacja na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym;
4. Uzupelnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne,

63

rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym);

5. Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom;
6. Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym budowa nowych obiektów na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne;
7. Tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego w celu podniesienia bezpieczeństwa;
8. Zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka.

7.2.2. Zgłaszanie projektów do LPRÓM

Konkretne projekty do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Miasta Zakroczym są tytułowane przez Gminę (Urząd Gminy lub Jednostki Budżetowe Gminy) lub też przez inne podmioty gospodarcze, które będą inwestorami tych zadań.

Charakterystyki projektów zgłaszanych do LPRÓM opisuje się w Fiskach, których wzory zamieszczone są na kolejnych stronach niniejszego opracowania.

Projekty zgłaszają potencjalni inwestorzy.

64

8. Rewitalizacja w obszarze przestrzennym

8.1. Cele przestrzenne rewitalizacji

Celem działania jest wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich.

W ramach działania przewidziane jest wsparcie dla obszarów zdegradowanych, przede wszystkim: powstałych w wyniku przemian rynkowych terenów przemysłowych oraz niszczejących i tracących atrakcyjność, centrów i dzielnic miast podlegających procesowi suburbanizacji. Projekty realizowane w ramach Działania - Rewitalizacja obszarów zdegradowanych muszą wynikać z Lokalnego Programu Rewitalizacji i być zlokalizowane na terenie miasta.

Główny nacisk położony jest na podnoszenie wartości substancji miejskiej i nadawanie jej funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych, co wynika z lokalizacji na terenie objętym programem rewitalizacji. Uzupełnieniem tych działań zmierzających do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, będą również inwestycje w zakresie tkanki mieszkaniowej.

W zestawieniach podanych w p. 8.2 przedstawiono projekty przewidziane do realizacji zarówno przez Gminę, jak i innych inwestorów. Zgodnie z zasadami obowiązującymi w Unii Europejskiej przy udzieleniu dotacji na zadania rewitalizacyjne, nawet te projekty, dla których inwestorem nie jest samorząd terytorialny – muszą być umieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Dlatego w p. 8.2.2. umieszczono zadania innych inwestorów niż Gmina. W zestawieniach podano również planowane nakłady na realizację zadań, przewidywane źródło finansowania oraz planowaną wysokość wkładu własnego.

8.2. Planowane działania przestrzenne w obszarze rewitalizowanym

8.2.1. Projekty gminne

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej szpitalni Ochotniczej Straży Pożarnej w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	400 000	60 000	2007-2009
2.	Budowa Centrum Kultury wraz z biblioteką w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	1 500 000	225 000	2010-2011
3.	Uporządkowanie układu drogowego w parowach Zakroczymskich na terenie miasta Zakroczym (rewitalizacja parowów zakroczymskich: ulice Parowa Okólna, Parowa Płocka, Parowa Klisztoła, Parowa Warszawska, Starostwo)	Gmina/RPO WM	10 000 000	1 500 000	2009-2013
4.	Budowa ralsza	Gmina/RPO WM	1 000 000	150 000	2009-2010
5.	Modernizacja Rynku w Zakroczymiu polegająca przebudowie wodociągu, kanalizacji sanitarnej, napowietrznej linii energetycznej na kablową, napowietrznej linii telefonicznej na kablową, budowie nowej nawierzchni placu, odwodnienia.	Gmina/RPO WM	800 000	120 000	2007-2012
6.	Monitoring centrum miasta	Gmina/RPO WM	50 000	7 500	2007-2009
7.	Renowacja cmentarza żydowskiego	Gmina/RPO WM	100 000	15 000	2008
8.	Przebudowa foru „Prochowia”	Gmina/RPO WM	2 500 000	375 000	2008-2010
9.	Pozyskanie terenów (wykup) dla rozwoju sportu młodzieżowego oraz budowa infrastruktury dla rozwoju sportu dziecięcego i młodzieżowego	Gmina/RPO WM	4 500 000	675 000	2008-2011
10.	Budowa przedszkola w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	1 500 000	225 000	2009-2010
11.	Rozbudowa i termomodernizacja Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	5 000 000	750 000	2007-2010
12.	Budowa Budyneków Komunalnych przy ul. Koźminkiego 1 w Warszawie	Gmina/RPO WM	10 000 000	1 500 000	2008-2013
13.	Termomodernizacja budynków Wspólnoty przy ul. Warszawskiej 25a i 25b w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	200 000	30 000	2008-2009
14.	Budowa ścieżek rowerowych i tras turystycznych na terenie Miasta	Gmina/RPO WM	200 000	30 000	2009-2010
15.	Budowa obiektu sportowego na terenie Zakroczymia	Gmina/RPO WM	5 000 000	750 000	2011-2013
16.	Budowa gazociągu na terenie Miasta Zakroczym	Gmina/RPO WM	1 000 000	150 000	2007-2010
17.	Modernizacja oświetlenia na terenie Zakroczymia	Gmina/RPO WM	350 000	52 500	2007-2011

FISZKA PROJEKTOWA

Podstawowe dane o przedsięwzięciu inwestycyjnym
przewidywanym do realizacji w ramach

Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Gminy Zakroczym

Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			
Lokalizacja przedsięwzięcia			
Investor (beneficjent) np. gmina			
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji (w punktach)			
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (tak/nie) lub uzyskana decyzja o warunkach zabudowy			
Planowane efekty realizacji inwestycji (np. długość wybudowanej drogówki kanalizacyjnej, powierzchnia zmodernizowanego obektu)			
Harmonogram realizacji inwestycji			
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)		
	fundusze UE		
	Inne źródła finansowania		

FISZKA PROJEKTOWA

Podstawowe dane o projekcie działań społecznych
przewidywanym do realizacji w ramach

Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Gminy Zakroczym

Tytuł projektu	
Cel projektu	
Adresat (do kogo adresowane jest działanie - np. dzieci, niepełnosprawni, osoby bezrobotne, etc.)	
Wnioskodawca (podmiot lub instytucja starająca się o dofinansowanie)	
Założenia merytoryczne projektu (skrótowo w punktach)	
Etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji projektu)	
Planowane efekty	
Źródła finansowania i jaki udział wkładu własnego	
Zakładany koszt projektu	

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład własny	Okres realizacji
18.	Budowa kanalizacji deszczowej i systemu osadnikowo-retencyjnego dla przechwytywania wody deszczowej	Gmina/RPO WM	4 000 000	600 000	2010-2012
19.	Modernizacja dróg i chodników na terenie Zakrocymia	Gmina/RPO WM	5 650 000	847 500	2008-2012
20.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Zakrocymiu	Gmina/RPO WM	1 000 000	150 000	2009-2010
21.	Rewitalizacja cieków wodnych w Rezerwacie Przyrody „Kępa Zakroczymska” oraz rzeki Strugi	Gmina/RPO WM	400 000	60 000	2009-2010
R A Z E M			55 150 000	8 272 500	

8.2.2. Projekty pozostałych inwestorów

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Odtworzenie zabytkowego kościoła oraz Bramy prowadzącej na teren Kościoła pod wezwaniem Krzyża Świętego	Investor/ RPO WM	300 000	45 000	2008-2009
2.	Odtworzenie zabytkowego Klasztoru im. Wawrzynca Męczennika	Investor/ RPO WM	2 500 000	375 000	2008-2009
R A Z E M			2 800 000	420 000	

9. Rewitalizacja w obszarze gospodarczym

9.1. Cele rewitalizacji w obszarze gospodarczym

Celem działania w obszarze gospodarczym jest:

- Tworzenie w zdegradowanych dzielnicach warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

W zestawieniach podanych w p. 9.2.1 przedstawiono projekty, dla których inwestorem jest Gmina oraz projekty przewidziane do realizacji przez Gminę we współpracy w ramach Partnerstwa Publiczno-prawnego z podmiotami prywatnymi. Zadania przedstawione w tym miejscu mają na celu – obok wypełniania swojej funkcji bezpośredniej – wyzwalanie inicjatyw sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, co w konsekwencji będzie prowadziło do ograniczenia kryzysu społecznego.

W zestawieniu podano planowane nakłady na realizację zadań, okres realizacji oraz przewidywane źródło finansowania i planowana wysokość wkładu własnego inwestora.

9.2. Planowane działania na terenie rewitalizowanym w obszarze gospodarczym

9.2.1. Projekty gminne

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład Własny Gminy	Okres realizacji
1.	Wdrożenie lokalnego systemu usług informatycznych w Miście Zakroczym	Gmina/RPO WM	1 000 000	150 000	2008-2009
2.	Modernizacja przystanków w celu wykorzystania atrakcyjności terenów nad Wisłą; zagospodarowanie turystyczne terenów przylegających do skarp, promenady widokowe	Gmina/RPO WM	2 500 000	375 000	2008-2010
3.	Rewaloryzacja Grobli „Czabajka”	Gmina/RPO WM	1 200 000	180 000	2010-2012
4.	Rewaloryzacja systemu fortcznego Twierdzy Modlin na terenie Miasta	Gmina/RPO WM	700 000	105 000	2009-2011
5.	Rekultywacja końcowa składowiska odpadów komunalnych w Zakroczymiu	Gmina/RPO WM	4 000 000	600 000	2009-2010
6.	Modernizacja systemu przeciwpowodziowego	Gmina/RPO WM	500 000	75 000	2009-2012
7.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	Gmina/RPO WM	8 300 000	1 245 000	2008-2011
8.	Budowa przystanki wodnych	RPO WM + środki prywatne (PPP)	1 000 000	150 000	2008
9.	Budowa ośrodka rekreacyjnego	RPO WM + środki prywatne (PPP)	1 200 000	180 000	2008
R A Z E M			23 700 000	3 555 000	

10. Rewitalizacja w obszarze społecznym

10.1. Cele rewitalizacji w obszarze społecznym

Rewitalizacja w obszarze społecznym będzie obejmować programy i działania na rzecz walki z patologiami społecznymi. Ich koncentracja na obszarach problemowych pozwoli na przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego pewnych grup, które w wymiaku trudnej sytuacji na rynku pracy znalazły się na marginesie życia społecznego.

W zestawieniach podanych w p. 10.2.1 przedstawiono projekty przewidziane do realizacji zarówno przez Gminę.

W zestawieniu podano również planowane nakłady na realizację zadań, okres realizacji oraz przewidywane źródło finansowania i planowaną wysokość wkładu własnego.

10.2. Planowane działania na terenie rewitalizowanym w obszarze społecznym

10.2.1. Projekty gminne

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład własny	Okres realizacji
1.	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	Gmina/PPRON	20 000	3 000	2007-2008
2.	Szkolenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – szkolenia i warsztaty edukacyjne na rzecz młodzieży trudnej	Gmina/EFS	20 000	3 000	2007-2008
3.	Program „Przedsiębiorczość bez barier” – zwiększenie samodzielności i aktywności społecznej grupy niepełnosprawnych dzieci i młodzieży	Gmina/EFS	30 000	4 500	2008-2009
4.	Program „Ekipa publiczne użyteczna” – walka z bezrobociem oraz zachęcenie do samozatrudnienia przez co polepszenie jakości życia i wyrwanie z patologii	Gmina/EFS	30 000	4 500	2008-2010
5.	Program „Święteżki” – opieka osób starszych nad dziećmi osób pracujących oraz opieka nad osobami starszymi przez osoby bezrobotne celem aktywizacji społecznej i zmniejszenia bezrobocia	Gmina/EFS	20 000	3 000	2008
6.	Program „Działając wspólnie” – stworzenie bazy danych o mieście i możliwości uzyskania w nim wsparcia celem wydania biuletynu z taka informacją i wypracowanie sprawnego systemu współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, służby zdrowia, wolontariatu, domów kultury i oświatą oraz sądownictwem	Gmina/EFS	20 000	3 000	2008-2010
7.	Program „Stop dla używek” – zahamowanie tempa wzrostu używania i podażu narkotyków i alkoholu wśród nieletnich celem zmniejszenia wśród nich patologii i przestępczości	Gmina/EFS	10 000	1 500	2008
8.	Program „Zerwać kajdany narkotyków” – utworzenie grupy wsparcia dla współuzależnionych członków rodzin alkoholików celem poprawy ich społecznego funkcjonowania	Gmina/EFS	10 000	1 500	2008
9.	Rozbudowa sieci placówek w Zakroczymiu – kluby młodzieżowe i świetlice socjoterapeutyczne	Gmina/EFS	500 000	75 000	2008-2010
10.	Utworzenie Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego w Zakroczymiu	Gmina/EFS	1 500 000	225 000	2008-2010

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Źródło finansowania	Nakłady finansowe brutto PLN	Wkład własny	Okres realizacji
11.	Budowa sieci placówek integracji zawodowej w Zakroczymiu	Gmina/EFS	300 000	45 000	2009-2011
12.	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Zakroczymiu	Gmina/EFS	300 000	45 000	2008-2009
R A Z E M			2 760 000	414 000	

11. Plan finansowy realizacji LPROM na lata 2007 – 2015

Plan finansowy realizacji LPROM uwzględnia szereg koncepcyjnych projektów (przedstawiając inwestycyjnych) określonych w poprzednim rozdziale niniejszego dokumentu, których rozpoczęcie planuje się w okresie programowania 2007 – 2013, a wykonanie do 2015 roku.

W analizie przyjęto optymistyczny scenariusz pozyskania środków finansowych w ramach RPO oraz innych programów operacyjnych na projekty. Uwzględnienie w analizach jako pierwszego roku wydatkowania roku 2007 wynika z faktu, iż kwalifikowalność kosztów liczyć się będzie od stycznia 2007.

Miasto może korzystać m.in. z zakresu działań ujętych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego. Dla takich projektów określono maksymalny pułap dofinansowania projektów miejskich z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na poziomie 85% kosztów kwalifikowanych (łącznie z kosztami przygotowawczymi obejmującymi opracowanie dokumentacji technicznej i innych niezbędnych załączników). Zatem wymagany wkład własny gminy wynosi 15% kosztów kwalifikowanych. W zestawieniu planowanych wydatków ujęto wkład własny gminy, na który mogą składać się obok środków budżetu gminy również środki pozyskane z innych zewnętrznych źródeł publicznych (np. pożyczki i kredyty, środki z WFOŚiGW itp.).

Z powyższych zestawień wynika, że w latach 2007-2013 objętych planowaniem LPROM, na realizację wszystkich potrzeb - zadań inwestycyjnych określonych w LPROM oraz zadań społecznych – niezbędne będą środki w wysokości **78 310 000 PLN**. Założono, że przy pozyskiwaniu tych środków wykorzystane będą maksymalnie możliwości oferowane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny tj. udział tych funduszy w finansowaniu projektów w wysokości 85%. Przy takim założeniu, fundusze te powinny zaangażować środki w wysokości ok. **66 563 500 PLN**. Dopełnieniem montażu finansowego są środki, które gmina powinna wygospodarować jako wkład własny. Mogą one obejmować oprócz środków budżetowych inne pozyskane z zewnętrznych źródeł finansowania kwoty (np. dotacje z WFOŚiGW, MENiS, prefinansowanie, kredyty itp.). Wkład ten oszacowano na 15%, tj. ok. **11 746 500 PLN**.

Część kwot wskazanych w niniejszej analizie, konieczna do poniesienia przez Miasto powinna zostać zapisana w budżecie gminy na rok 2007 oraz w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym. Zgodnie z zasadami finansowania zadań z Funduszy Strukturalnych, Kwoty pozwalające na współfinansowanie inwestycji z budżetu miasta będą poparte stosownymi uchwałami Rady Gminy Zakroczym. Kwoty te mogą ulec zmianie w wyniku niedostosowania szacunków kosztorysowych do rzeczywistych wartości robót po przetargach.

Należy pamiętać o tym, iż dotacji z EFRR nie można łączyć z dotacjami innych funduszy Unii Europejskiej oraz zainwestowane środki przekazywane są na rzecz beneficjentów w formie refundacji poniesionych wydatków. Stąd też koniecznym jest, aby beneficjent zabezpieczył w budżecie oraz zapisał w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym środki odzwierciedlające całkowity wkład własny bądź kwotę gwarantującą wykonanie inwestycji w 100% w pierwszym kwartale jego rzeczowej organizacji (w zależności od tego, która z analizowanych kwot jest większa).

Szczegółową analizę zapotrzebowania na środki w ramach LPROM przedstawiono w Tabelach 26 i 27.

11.1. Finansowanie inwestycji w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym

Ustawa z dn. 28.07.2005r. o partnerstwie publiczno – prywatnym jest nowym instrumentem polityki finansowej gminy w zakresie możliwości finansowania realizacji inwestycji gminnych.

Ustawa ta wraz z Rozporządzeniami z dn. 9.06.2006. – w sprawie szczegółowego zakresu, form i zasad sporządzania informacji dot. Umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, z dn. 21.06.2006. – w sprawie ryzyk związanych z realizacją w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego oraz z dn. 30.06.2006. - w sprawie niezbędnych elementów analizy przedsięwzięcia w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, określa szczegółowo wszystkie analizy poprzedzające decyzję o realizacji przedsięwzięcia w formule PPP.

Zakres analizy zawiera określenie:

1. zakresu przedsięwzięcia wraz z jego harmonogramem,
2. zakresu analizy ekonomiczno-finansowej,
3. zakresu analizy prawnej,
4. rodzajów ryzyka i wrażliwości przedsięwzięcia na rodzaje ryzyka.

Wynik analizy odpowiada na pytania:

1. Czy inwestycja jest osiągalna pod względem finansowym?
2. Czy wstępne wyniki wskazują, że PPP może być korzystniejszym rozwiązaniem?

Umowa może być podpisana, jeżeli wyniki przeprowadzonych wcześniej analiz wykażą, że ten sposób realizacji inwestycji jest korzystniejszy dla interesu publicznego.

Definicja korzyści wyraża się w:

- oszczędności w wydatkach podmiotu publicznego,
- podniesieniu standardu świadczonych usług,
- obniżeniu uciążliwości dla otoczenia.

Ze względu na niewystarczające środki z budżetu Gminy na realizację inwestycji gminnych, ten instrument wydaje się być bardzo interesującym elementem poszerzenia możliwości inwestycyjnych gminy.

11.2. Projekty inwestycyjne zgłoszone przez Gminę i Jednostki Gminne

Tabela 26: Plan finansowy realizacji LPRM na lata 2007-2015
dla projektów inwestycyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Lata 2007-2013 (z możliwości finansowania do 2015)			
		Koszt całkowity w PLN	EFRR 85%	Wkład własny 15%	Okres realizacji
1.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zakroczymiu	400 000	340 000	60 000	2007-2009
2.	Budowa Centrum Kultury wraz z biblioteką w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2010-2011
3.	Uporządkowanie układu drogowego w parowach Zakroczymskich na terenie miasta Zakroczym (rewitalizacja parowów zakroczymskich: ulice Parowa Okólna, Parowa Plocka, Parowa Klasztorna, Parowa Warszawska, Starostwo)	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2009-2013
4.	Budowa ratusza	1 000 000	850 000	150 000	2009-2010
5.	Modernizacja Ryнку w Zakroczymiu polegająca przebudowę wodociągu, kanalizacji sanitarnej, napowietrznej linii energetycznej na kablową, napowietrznej linii telefonicznej na kablową, budowie nowej nawierzchni placu, odwodnienia.	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2007-2012
6.	Monitoring centrum miasta	50 000	42 500	7 500	2007-2009
7.	Renowacja cmentarza Żydowskiego	100 000	85 000	15 000	2008
8.	Przebudowa fortu „Prochownia”	2 500 000	2 125 000	375 000	2008-2010
9.	Pozyskanie terenów (wykup) dla rozwoju sportu młodzieżowego oraz budowa infrastruktury dla rozwoju sportu dziecięcego i młodzieżowego	4 500 000	3 825 000	675 000	2008-2011
10.	Budowa przedszkola w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2008-2009
11.	Rozbudowa i termomodernizacja Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Zakroczymiu	5 000 000	4 250 000	750 000	2007-2010
12.	Budowa Budyńków Komunalnych przy ul. Kozmińskiego i Warszawskiej	10 000 000	8 500 000	1 500 000	2008-2013
13.	Termomodernizacja budyńków Wspólnoty przy ul. Warszawskiej 23a i 25b w Zakroczymiu	200 000	170 000	30 000	2008-2009
14.	Budowa ścieżek rowerowych i tras turystycznych na terenie Miasta	200 000	170 000	30 000	2009-2010
15.	Budowa obiektu sportowego na terenie Zakroczymia	5 000 000	4 250 000	750 000	2011-2013
16.	Budowa gazociągu na terenie Miasta Zakroczym	1 000 000	850 000	150 000	2007-2010
17.	Modernizacja oświetlenia na terenie Zakroczymia	350 000	297 500	52 500	2007-2011
18.	Budowa kanalizacji deszczowej i systemu	4 000 000	3 400 000	600 000	2010-2012

Lp.	Nazwa projektu	Lata 2007-2013 (z możliwością finansowania do 2015)			Okres realizacji
		Koszty całkowite w PLN	EFRR 85%	Wkład własny 15%	
17.	Modernizacja oświetlenia na terenie Zakroczymia	350 000	297 500	52 500	2007-2011
18.	Budowa kanalizacji deszczowej i systemu osadnikowo-retencyjnego dla przeciwyżywiania wody deszczowej	4 000 000	3 400 000	600 000	2010-2012
19.	Modernizacja urządzeń i rurociągów na terenie Zakroczymia	5 650 000	4 802 500	847 500	2008-2012
20.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Zakroczymiu	1 000 000	850 000	150 000	2009-2010
21.	Rewaloryzacja cieków wodnych w Rezerwacie Przyrody „Kępa Zakroczymska” oraz rzeki Strugi	400 000	340 000	60 000	2009-2010
22.	Wdrożenie lokalnego systemu usług informatycznych w Mieście Zakroczym	1 000 000	850 000	150 000	2008-2009
23.	Modernizacja przystanków w celu wykorzystania atrakcyjności terenów nad Wisłą; zagospodarowanie turystyczne terenów przylegających do skarp, promenady widokowe	2 500 000	2 125 000	375 000	2008-2010
24.	Rewaloryzacja Grodu „Czubałka”	1 200 000	1 020 000	180 000	2010-2012
25.	Rewaloryzacja systemu fortecznego Twierdzy Modlin na terenie Miasta	700 000	595 000	105 000	2009-2011
26.	Rekultywacja końcowa składowiska odpadów komunalnych w Zakroczymiu	4 000 000	3 400 000	600 000	2009-2010
27.	Modernizacja systemu przeciwpowodziowego	500 000	425 000	75 000	2009-2012
28.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	8 300 000	7 055 000	1 245 000	2008-2011
29.	Budowa przystanków wodnych	1 000 000	850 000	150 000	2008
30.	Budowa ośrodka rekreacyjnego	1 200 000	1 020 000	180 000	2008
R A Z E M		75 550 000	64 217 500	11 332 500	

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

11.3. Projekty społeczne zgłoszone przez Gminę i Jednostki Gminne

Tabela 27: Plan finansowy realizacji LPROM na lata 2007-2015 dla projektów społecznych

Lp.	Nazwa projektu	Lata 2007-2013 (z możliwością finansowania do 2015)			Okres realizacji
		Koszty całkowite w PLN	EFRR 85%	Wkład własny 15%	
1.	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	20 000	17 000	3 000	2007-2008
2.	Szkolenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – szkolenia i warsztaty edukacyjne na rzecz młodzieży trudnej	20 000	17 000	3 000	2007-2008
3.	Program „Przedsiębiorczość bez barier” – zwiększenie samodzielności i aktywności społecznej grupy niepełnosprawnych dzieci i młodzieży	30 000	25 500	4 500	2008-2009
4.	Program „Ekipa publicznie użyteczna” – walka z bezrobociem oraz zachęcenie do samozatrudnienia przez co polepszenie jakości życia i wyrwanie z patologii	30 000	25 500	4 500	2008-2010
5.	Program „Świędź” – opieka osób starszych nad dziećmi osób pracujących oraz opieka nad osobami starszymi przez osoby bezrobotne celem aktywizacji społecznej i zmniejszenia bezrobocia	20 000	17 000	3 000	2008
6.	Program „Działając wspólnie” – stworzenie bazy danych o mieście i możliwości uzyskania w nim wsparcia celem wydania biuletynu z taką informacją i wypracowanie sprawnego systemu współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, służby zdrowia, wolontariatu, domów kultury i oświatą oraz sądownictwem	20 000	17 000	3 000	2008-2010
7.	Program „Stop dla używek” – zahamowanie tempa wzrostu używania i podażu narkotyków i alkoholu wśród nietętnych celem zmniejszenia wśród nich patologii i przestępczości	10 000	8 500	1 500	2008
8.	Program „Zerwać kajdany nalogu” – utworzenie grupy wsparcia dla współzależnych członków rodzin alkoholików celem poprawy ich społecznego funkcjonowania	10 000	8 500	1 500	2008
9.	Rozbudowa sieci placówek w Gminie – kluby młodzieżowe i świetlice socjoterapeutyczne	500 000	425 000	75 000	2008-2010

Lp.	Nazwa projektu	Lata 2007-2013			Okres realizacji
		Koszty całkowite w PLN	EFS 85%	Wkład własny 15%	
10.	Utworzenie Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego w Zakroczymiu	1 500 000	1 275 000	225 000	2008-2010
11.	Budowa sieci placówek integracji zawodowej w Zakroczymiu	300 000	255 000	45 000	2009-2011
12.	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Zakroczymiu	300 000	255 000	45 000	2008-2009
R A Z E M		9 280 000	7 888 000	1 392 000	

EFS - Europejski Fundusz Społeczny

12. Tryb wdrażania LPROM

12.1. Podstawowe zasady wdrażania LPROM

Tryb wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Miasta Zakroczym powiązany będzie ściśle ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy i innych jednostek organizacyjnych Gminy Zakroczym.

Generalna zasada realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich polega na przypisaniu merytorycznym referatom (zgodnie z zakresami działania wydziałów), bądź jednostkom organizacyjnym Gminy (zgodnie z zapisami statutowymi) określonych przedsięwzięć zawartych w niniejszym Programie.

Osobą odpowiedzialną za realizację zadania jest kierownik referatu (kierownik/dyrektor jednostki organizacyjnej miasta).

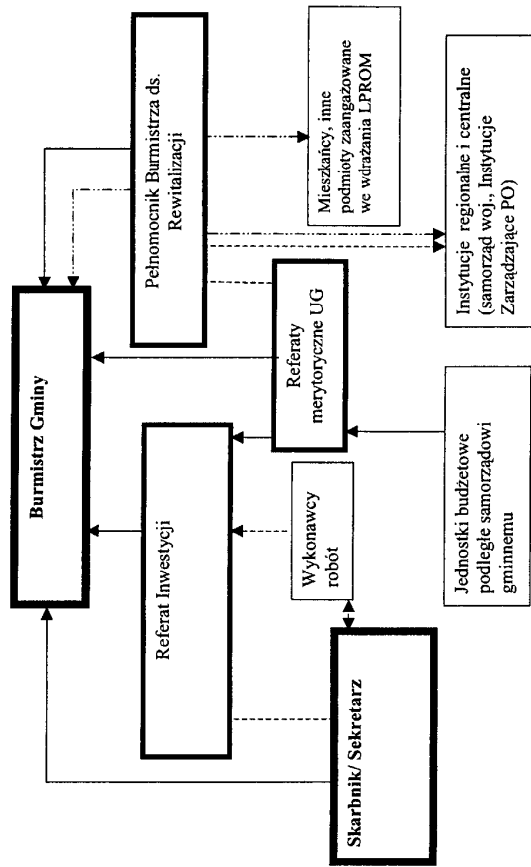
Osobą odpowiedzialną za stałe monitorowanie realizacji przedsięwzięcia będzie pracownik wyznaczony przez kierownika referatu (kierownika/dyrektora jednostki organizacyjnej realizującej zadanie).

Osobami odpowiedzialnymi za ocenę realizacji przedsięwzięcia będą Burmistrz Gminy lub Skarbnik, Sekretarz Gminy, którym według struktury organizacyjnej podlegają poszczególne referaty/jednostki realizujące zadania ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich.

Lokalny Program Rewitalizacji zostaje przyjęty uchwałą Rady Gminy

12.2. Schemat organizacyjny

Na poniższym schemacie określono jednostki/podmioty, które będą odgrywać najistotniejszą rolę we wdrażaniu Programu oraz relacje zachodzące między nimi.

oznaczenia:

— podległość formalna jednostki

- - - - - współpraca, przekazywanie dokumentów i wiadomości (zgodnie z kompetencjami)

· · · · · informacja nt. realizacji LPRM, promocja efektów

13. Monitoring, ewaluacja i komunikacja społeczna

13.1. System monitorowania LPRM

Organem nadzorującym prawidłowy przebieg realizacji zadań ujętych w Programie Rewitalizacji jest Pełnomocnik ds. Rewitalizacji Gminy Zakroczym, który będzie:

- organizował posiedzenia Zespołu Horyzontalnego, powołanego przez Burmistrza Gminy w celu opracowania sprawozdania rocznego z realizacji LPRM;
- przygotowywał i parafował sprawozdania roczne z realizacji LPRM;
- przygotowywał fiszki ewaluacyjne LPRM w celu stwierdzenia konieczności aktualizacji LPRM;
- organizował posiedzenia Komitetu Monitorującego, powołanego przez Burmistrza Gminy.

Komitet Monitorujący będzie się zbierał co najmniej raz w roku, w czwartym kwartale. Ponadto, posiedzenia Komitetu będą się odbywały w zależności od wdrażania Programu oraz Funduszy Strukturalnych w Polsce.

Posiedzenia Komitetu zwołuje Burmistrz Gminy.

Wnioski z prac Komitetu Monitorującego będą przedstawiane Radzie Gminy.

13.2. Fiszka ewaluacyjna LPRM

Schemat fiszki ewaluacyjnej przedstawiony jest na kolejnej stronie niniejszego opracowania.

Fiszka ma na celu na celu bieżące monitorowanie LPRM pod kątem zmian w ustawodawstwie polskim i wspólnotowym, a także zmian w dokumentach programowych dotyczących Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013 (wraz z podręcznikiem procedur), a także innych wytycznych i dokumentów odnoszących się do Sektorowych Programów Operacyjnych.

**FISZKA EWALUACYJNA dot. AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI OBSZARÓW MIEJSKICH (LPRM)**

1	Czy zmieniły się zapisy w prawie wspólnotowym?	☐ TAK	☐ NIE
2	Czy zmieniły się zapisy w prawie krajowym?	☐ TAK	☐ NIE
3	Czy zmieniły się dokumenty programowe dotyczące funduszy europejskich na szczeblu krajowym?	☐ TAK	☐ NIE
4	Czy weszły w życie nowe ustawy dotyczące rewitalizacji?	☐ TAK	☐ NIE
5	Czy weszły w życie nowe rozporządzenia dotyczące rewitalizacji?	☐ TAK	☐ NIE
6	Czy zmieniła się Strategia Rozwoju Województwa?	☐ TAK	☐ NIE
7	Czy zmieniła się Strategia Rozwoju Gminy?	☐ TAK	☐ NIE
8	Czy zostały zrealizowane jakieś projekty z poprzedniej wersji LPRM?	☐ TAK	☐ NIE
9	Czy pojawiły się nowe projekty kwalifikujące się do objęcia programem rewitalizacji?	☐ TAK	☐ NIE
10	Czy pojawiła się konieczność zmiany obszarów rewitalizacji?	☐ TAK	☐ NIE
11	Czy znacząco zmieniły się wskaźniki rezultatów i oddziaływania ?	☐ TAK	☐ NIE
12	Czy zmieniły się okresy realizacji LPRM?	☐ TAK	☐ NIE
PODJĘCIE DECYZJI:			
☐ Należy zaktualizować LPRM	 data i podpis osoby odpowiedzialnej	ZATWIERDZAM data i podpis/pieczętka ZATWIERDZAM
☐ Nie ma konieczności aktualizacji LPRM	 data i podpis osoby odpowiedzialnej data i podpis/pieczętka

*Fiszka powinna być wypełniona w IV kwartale każdego roku

13.3. Ocena realizacji LPRM

Ocena wyników realizacji Programu Rewitalizacji będzie dokonywana przez Komitet Monitorujący. Będzie ona polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Programie i dotyczących poszczególnych przedsięwzięć, które wyrażone są w postaci odpowiednich wskaźników. Dla każdego projektu ujętego w Programie na lata 2007 – 2013 (finansowanie do 2015 r.) przyjęto wskaźniki osiągnięcia celu w postaci produktu i rezultatu. Ich wartości będą podstawa do weryfikacji poszczególnych zadań, a tym samym i realizacji całego Programu.

Komitet Monitorujący z przeprowadzonej oceny przygotowuje raport wraz z oceną wdrażania Programu. Za wykonanie poszczególnych zaleceń po dokonanej ocenie odpowiedzialne będą merytoryczne Wydziały Urzędu Gminy, bądź jednostki organizacyjne.

13.4. Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu dot. rewitalizacji

W Tabeli 28 a-h przedstawiono proponowane wskaźniki (parametry) służące do oceny efektów realizacji projektów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Ocena polega na analizie, czy i w jakim wymiarze zostały osiągnięte rezultaty w wyniku podjęcia projektów rewitalizacyjnych w stosunku do założeń.

Proponowane wskaźniki zostały opracowane dla poszczególnych obszarów działań - w zakresie **rewitalizacji obszarów zdegradowanych** -właściwych dla projektów możliwych do zgłaszania z terenu Miasta Zakroczym. Listy te mają charakter otwarty i można je uzupełnić bądź zmodyfikować.

Analiza wskaźników opisujących rezultaty pozwoli na ocenę skuteczności Lokalnego Programu Rewitalizacji, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla uzyskania dotacji ze środków pomocowych na realizację projektów.

Tabela 28a. Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
**Przebudowa i remont obiektów poprzemysłowych, łącznie z adaptacją na cele: gospodarstwa
edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem
przyjętego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych
lub społecznych na obszarze rewitalizowanym**

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Liczba budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi	m ²
Produkt	Liczba budynków poprzemysłowych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków poprzemysłowych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi	m ²
Produkt	Liczba budynków poprzemysłowych wyremontowanych na cele edukacyjne/społeczne	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na cele edukacyjne/społeczne	m ²
Produkt	Liczba budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na inkubatory przedsiębiorczości	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na inkubatory przedsiębiorczości	m ²
Produkt	Liczba budynków poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na potrzeby działalności gospodarczej	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków poprzemysłowych zmierzających na potrzeby działalności gospodarczej	m ²
Produkt	Powierzchnia nowej bazy kulturalnej, turystycznej lub rekreacyjnej	m ²
Produkt	Liczba obiektów poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na cele kulturalnej, turystycznej lub rekreacyjnej	szk.
Produkt	Powierzchnia obiektów poprzemysłowych poddanych przebudowie/remontowi na cele kulturalne, turystyczne i rekreacyjne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa na zrewitalizowanych terenach poprzemysłowych	m ²
Produkt	Powierzchnia zdegradowanych obszarów poprzemysłowych poddanych rehabilitacji na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szk.
Produkt	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, turystyki i rekreacji	szk.
Produkt	Liczba obiektów poprzemysłowych zabezpieczonych przed zagrożeniami	szk.
Produkt	Liczba nowych miejsc pracy	szk.
Produkt	Liczba osób korzystających z nowej bazy kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej	szk.
Produkt	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Produkt	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szk.
Produkt	Powierzchnia zabudowanych/rehabilitowanych terenów poprzemysłowych	m ²
Produkt	Powierzchnia terenów poprzemysłowych które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²
Produkt	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/edukacyjnej	szk.

Tabela 28b. Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
**Przebudowa i remont obiektów powojaskowych, łącznie z adaptacją na cele: gospodarstwa
edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem
przyjętego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych
lub społecznych na obszarze rewitalizowanym**

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Liczba budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi	m ²
Produkt	Liczba budynków powojaskowych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków powojaskowych poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi	m ²
Produkt	Liczba budynków powojaskowych wyremontowanych na cele edukacyjne/społeczne	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi na cele edukacyjne/społeczne	m ²
Produkt	Liczba budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi na inkubatory przedsiębiorczości	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi na inkubatory przedsiębiorczości	m ²
Produkt	Liczba budynków powojaskowych poddanych przebudowie/remontowi na potrzeby działalności gospodarczej	szk.
Produkt	Powierzchnia budynków powojaskowych zmierzających na potrzeby działalności gospodarczej	m ²
Produkt	Powierzchnia nowej bazy kulturalnej i turystycznej	m ²
Produkt	Liczba obiektów powojaskowych zmierzających na cele kulturalne i turystyczne	szk.
Produkt	Powierzchnia obiektów powojaskowych zmierzających na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa na zrewitalizowanych terenach powojaskowych	m ²
Produkt	Powierzchnia zdegradowanych obszarów powojaskowych poddanych rehabilitacji na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szk.
Produkt	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szk.
Produkt	Liczba obiektów powojaskowych zabezpieczonych przed zagrożeniami	szk.
Produkt	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu	szk.
Produkt	Liczba osób korzystających z nowej bazy kulturalnej i turystycznej	szk.
Produkt	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Produkt	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szk.
Produkt	Powierzchnia zabudowanych/rehabilitowanych terenów powojaskowych	m ²
Produkt	Powierzchnia terenów powojaskowych które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²
Produkt	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/edukacyjnej	szk.

Tabela 28c: *Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
 Przebudowa i remont obiektów oraz ich jednoczesna adaptacja na cele: gospodarcze,
 edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem
 przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych
 lub społecznych na obszarze rewitalizowanym*

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Produkt	Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Produkt	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Powierzchnia wybudowanych „płomb” w zabudowie technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	szt.
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	szt.
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych przed zagrożeniami	szt.
Produkt	Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Produkt	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Produkt	Powierzchnia zabudowanych/ zrewitalizowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²
Produkt	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/ edukacyjnej	szt.

Tabela 28d: *Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
 Uzupełnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz
 niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne,
 rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia,
 przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na
 obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym)*

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Powierzchnia wybudowanych „płomb” w zabudowie technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia wybudowanych „płomb” w zabudowie technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych remontowi/ przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	szt.
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach zmodernizowanych na cele edukacyjne/ społeczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w obiektach zmodernizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych przed zagrożeniami	szt.
Produkt	Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Produkt	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Produkt	Powierzchnia zabudowanych/ zrewitalizowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²
Produkt	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/ edukacyjnej	szt.

Tabela 28c: Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczanego pod działalność gospodarczą
z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Produkt	Długość wybudowanych/przebudowanych dróg z towarzyszącą kanalizacją teletechniczną	km
Produkt	Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	m ²
Produkt	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych renowacji	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków poddanych renowacji	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Długość wybudowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska	km
Produkt	Długość przebudowanej/wyremontowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska	km
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji	m ²
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości	m ²
Produkt	Liczba budynków powojennych zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków powojennych zmodernizowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m ²
Produkt	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m ²
Rezultat	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.
Rezultat	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu	szt.
Rezultat	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Rezultat	Liczba nowych przedsiębiorstw	szt.
Rezultat	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Rezultat	Powierzchnia zabudowanych/zrehabilitowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²
Rezultat	Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²

Tabela 28f: Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
Zagospodarowanie przestrzeni miejskich w tym budowa nowych obiektów na cele
gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Długość wybudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Produkt	Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją	km
Produkt	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	Powierzchnia wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej	m ²
Produkt	Powierzchnia wybudowanych „plomb” w zabudowie	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych renowacji	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków poddanych renowacji	m ²
Produkt	Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej	m ²
Produkt	Długość wybudowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska	km
Produkt	Długość przebudowanej/wyremontowanej infrastruktury komunalnej w zakresie ochrony środowiska	km
Produkt	Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rehabilitacji	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji	m ²
Produkt	Powierzchnia usługowa w budynkach poddanych renowacji	m ²
Produkt	Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjne/społeczne	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków zmodernizowanych na cele edukacyjne/społeczne	m ²
Produkt	Liczba budynków zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości	szt.
Produkt	Powierzchnia zmodernizowanych na inkubatory przedsiębiorczości	m ²
Produkt	Powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę	m ²
Produkt	Liczba obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	szt.
Produkt	Powierzchnia obiektów zmodernizowanych na cele kulturalne i turystyczne	m ²
Produkt	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m ²
Rezultat	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym	szt.
Rezultat	Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szt.
Rezultat	Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.
Rezultat	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektu	szt.
Rezultat	Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	szt.
Rezultat	Powierzchnia usługowa faktycznie wykorzystywana	m ²
Rezultat	Liczba nowych przedsiębiorstw	szt.
Rezultat	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Rezultat	Powierzchnia zabudowanych/zrehabilitowanych pustych przestrzeni publicznych	m ²
Rezultat	Powierzchnia terenów które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m ²
Rezultat	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/edukacyjnej	szt.

Tabela 28g: Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
Tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego w celu podniesienia
bezpieczeństwa

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Liczba sprzętu zainstalowanego na potrzeby systemu monitoringu	szt.
Produkt	Liczba systemów monitoringu zainstalowanych na terenie objętym rewitalizacją	szt.
Rezultat	Liczba przestępstw w miesiące	szt.
Rezultat	Wskaźnik wykrywalności przestępstw	Procent

Tabela 28h: Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu
Zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych
materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka

Produkt/ Rezultat	Wyszczególnienie	Jednostka miary
Produkt	Liczba budynków, z których usunięty został azbest	szt.
Produkt	Powierzchnia budynków, z których usunięty został azbest	m ²
Rezultat	Liczba osób mieszkających w budynkach, poddanych renowacji	osoby

13.5. Upowszechnienie efektów realizacji LPROM

Promocja Programu polegać będzie w szczególności na rozpowszechnianiu jego zapisów wśród lokalnej społeczności Gminy Zakroczym. Do tego celu wykorzystane zostaną m.in. instrumenty komunikacji społecznej.

Projekt Programu będzie przedmiotem konsultacji z przedstawicielami wszystkich komisji Rady Gminy. Program, po zatwierdzeniu przez Radę Gminy Zakroczym, zostanie zamieszczony na oficjalnej stronie internetowej Gminy Zakroczym.

Następne zalecane kroki w celu upowszechnienia Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Miasta Zakroczym:

- Po uchwaleniu powinién zostać zamieszczony we wszystkich materiałach promocyjnych o Gminie;
- Powinién być przedstawiany na wszelkich konferencjach i imprezach organizowanych przez Gminę;
- Powinién być znany wszystkim Pracownikom Urzędu, Władzom, Radnym, kluczowym postaciom życia miejskiego a przede wszystkim mieszkańcom dzielnic i obszarów przeznaczonych do rewitalizacji;
- Powinién być okresowo aktualizowany i monitorowany.

14. Zakończenie

Zmiany administracyjne w naszym kraju spowodowane przestąpieniem Polski do Unii Europejskiej dały gminom możliwość budowania i realizacji własnej polityki zrównoważonego rozwoju. Jedną z tych możliwości to Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich, który pozwala długofalowo zaplanować działania i wydatki w sposób jak najbardziej kompleksowy, tak, aby uzyskać efekt synergii pomiędzy przestrzenią, gospodarką a życiem społecznym gminy.

Ważnym jest zatem, aby Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich cieszył się zrozumieniem mieszkańców, radnych, władz a także urzędników gminnych, jako znaczącego instrumentu dla rozwoju gminy. Należy pamiętać, że Program ten służy nie tylko do absorpcji funduszy strukturalnych, ale także może być znakomitym elementem pozyskiwania inwestorów. Dlatego powinién być okresowo weryfikowany i oceniany a także aktualizowany w miarę postępu zmian legislacyjnych w naszym kraju.

Dokument ten powstał dzięki dużemu zaangażowaniu władz Gminy Zakroczym.

Bibliografia

1. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Podręcznik procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego*, Warszawa, 2006
2. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego*, Warszawa, 2004
3. *Narodowy Plan Rozwoju*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14.01.2003 r., Warszawa, 2004
4. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *ZPORR – Uzupełnienie Programu*, Warszawa, 2004
5. Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, *Sektorowy Program Operacyjny Rozwoj Zasobów Ludzkich 2004-2006*, Warszawa, 2003
6. J. Pałasz – *Uwagi do procedury przygotowania programów rewitalizacji terenów przemysłowych w gminach*, Katowice, 2006
7. L. Frąckiewicz red., *Wykluczenie, rewitalizacja, spójność społeczna*, Katowice-Warszawa, 2004
8. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym do roku 2020
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym
10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Zakroczym
11. Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Zakroczym na lata 2004-2008
12. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Zakroczym na lata 2005-2011
13. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotami i przeciwdziałaniu przemyocy w rodzinie na terenie Gminy Zakroczym, 2007
14. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zakroczym
15. Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Zakroczym
16. Strony www:
 - www.mazovia.pl
 - www.zakroczym.pl
 - www.funduszeszestrakturalne.gov.pl
 - www.stat.gov.pl
 - www.efs.gov.pl
 - www.praca.gov.pl

PRZEWODNICZĄCY
Rad. Gminy Zakroczym
Czesław Kozłowski